Preţul 3 Lei

CULTURA POPORULUI

Luminează-te şi vei fi! — Voeşte şi vei putea! C. A. Rosetti

Prim-redactor: CONST. CEHAN-RACOVIŢĂ | REDACŢIA: STRADA NICOLAE IORGA Nrul 6. TELEFON No. 15-75. | Cluj, Duminecă, 13 Iulie 1924 | ADMINISTRAŢIA: STRADA NICOLAE IORGA 6. TELEFON No. 15-75. | ANUL IV. N-RUL 68 Apare în fiecare Duminecă

INTERESUL NEAMULUI ŞI AL UMANITĂŢII

In preajma sfintelor Rusalii o veste de bucurie a trecut printre românii din Cluj. Se spunea că la intervenţia Sfinţei Sale Papa de la Roma, biserica aşa numită a Minoriţilor din Cluj, cerută de vre-o cinci ani, pe cale paşnică, frăţească, s'a dat, în sfârşit, românilor, cu toate casele ce-i aparţin. Bucuria noastră era cu atât mai mare, că tot atunci se sfinţia şi se lua în folosinţa românilor din Cluj (Mănăştur) o biserică de acolo, care de peste 30 ani stătea fără nici o întrebuinţare. Şi venia lume din oraş afară, pe colina „Calvariei", ca să vadă noua biserică câştigată prin acord frăţesc, şi ne felicitau pe noi, capii poporului norocos din Cluj Mănăştur, la noua stăpânire a unui instrument de educaţie religioasă atât de preţios. Printre cei ce ne felicitau era şi d. dr. Onisifor Ghibu, cunoscutul profesor universitar, care părea a-şi fi făcut o preocupare specială din marea problemă religioasă a românilor.

Eu personal aveam mare mulţumire de presenţa d-lui Ghibu printre noi, pentru că la un prilej analog şi eu fusesem, la rândul meu, în locul de acum al d-lui Ghibu. La sfinţirea temeliei catedralei ortodoxe din Cluj luam parte după ce în biserica noastră rostieam cuvântarea Celor două corăbii, pe care o încheiam astfel:

„... Mai credem şi mai nădăjduim, că acum, când vânatul cel mai bogat să îmbie să fie scos din adâncimea mării, fiecare din corăbiile noastre va chema pe cealaltă să-i ajute, căci una singură vai, se cufundă în valurile sub greutatea poverii, iar amândouă, mână în mână, braţ la braţ, sub cuvântul cârmuitor al aceluiaş sfânt corăbier, vor ridica mulţimea peştelui din adâncul valurilor. Astfel, şi numai astfel, poporul nostru care adastă cu privirile încordate, pe ţărmuri, va vedea frăţeasca conlucrare a pescarilor corăbieri şi va să ajungă a fi hrănit, şi trupeşte, şi sufleteşte, şi cu hrana trupului, şi cu cuvântul Domnului. Cu aceste simţăminte şi cu aceste credinţe şi nădejdi privim noi la serbarea fraţilor noştri şi cu această inimă ne înălţăm ruga ... ce ne-au învăţat cei dintru sfinţi Părinţii noştri, ai tuturor, să ne rugăm, când zicem în fiecare sf. liturghie strigând: „pentru bunăstarea sfintelor lui Dumnezeu biserici şi pentru unirea tuturor, Domnului să ne rugăm!"

Iată de ce vedeam în vizita d-lui dr. Onisifor Ghibu o întoarcere a vizitei frăţeşti, ce făcusem, animaţi de acelaş dor, de a vedea bine preparată calea marei uniri bisericeşti a românilor. Doar dânsul era cel ce lansase frumoasa idee printr'un articol de gazetă, care a avut larg ecou în ţară şi în lume, chiar şi în America. Dânsul era, cel ce scria astfel:

„Pentru cine judecă serios problema religioasă în lumina intereselor culturale superioare ale neamului, şi ale umanităţii, rezolvirea atât de simplistă a ei prin constituţia noastră este o dovadă de o regretabilă miopie sau chiar orbire şi religioasă şi culturală a celor ce şi-au dat votul pentru o astfel de situaţie, care nu este nici românească, nici creştinească. Căci într'adevăr nu poate fi numită „românească" o măsură, care lasă, de parte pe fii aceluiaş popor în două tabere adverse, gata în ori ce moment să se încaiere (!) în loc să-i adune, cu orice sacrificii, într'un singur mănunchiu; — iarăşi nu poate fi numită „creştinească" acea soluţie prin care biserica lui Hristos, una şi sfântă, este lăsată şi mai departe în sciziunea, în care au aruncato, cu sute de ani în urmă, patimi şi interese omeneşti, cari de mult au apus, după ce au adus stricăciune creştinătăţii întregi.

„Dacă împrejurările din trecutul vitreg — continuă d-l Ghibu — ne-au împiedicat de a realiza unirea celor doue biserici româneşti, astăzi, când noi suntem liberi pe voinţa noastră, nu era oare acum prilejul cel mai bun de a încerca acest lucru? Sau poate îl socotim din capul locului nefolositor sau imposibil? Dar aşa ceva nimeni nu poate afirma şi nici nu afirmă. Lucrul este nespus de folositor şi de necesar şi el este posibil fiindcă el atârnă numai de noi.

... Dacă condiţiile noastre din trecut ne-au împiedicat de a reface unitatea religioasă creştină cu fraţii noştri din Apus — şi motivele, pentru cari aceasta nu s'a făcut au fost de ordin mai mult politic, în funcţiune de Turcia şi de Rusia — astăzi, când piedicile din trecut au încetat, mai are oare sens rămânerea mai departe în izolarea noastră"...

Cât de mare mi-a fost surprinderea când a treia zi de Rusalii cetii în aceeaşi gazetă din Bucureşti un articol de acelaş domn dr. Ghibu, într'un sens tocmai contrar scrisului şi gestului său anterior. Nu voi să spun eu, ce scria d-l Ghibu, în noua sa atitudine, ci las tot unui ziar din capitală, — altfel singurul, care l-a încrestat, — rolul să ni-l prezinte.

„Argus" de la 19 Iunie scria în revista sa politică astfel:

„Papa dela Roma a luat dela catolicii maghiari două biserici şi le-a dat Românilor uniţi din Cluj. Faptul acesta a indignat peste măsură pe d. Onisifor Ghibu, profes. la univ. clujeană, care protestează printr'un articol alarmant, publicat în „Universul", unde ni-se vorbeşte de pericolul catolic, de cărţile funduare şi de amestecul Papei în trebile lăuntrice ale României. D. Ghibu cere, ca ministerul Cultelor, pe baza nu ştim căror drepturi, să ia cel puţin una din acele biserici şi să o dea românilor ortodoxi.

Şi lucru curios. Odată cu protestarea profesorului clujean a apărut şi în „Aurora" o notiţă vehementă în contra unui protopop român unit, care ar fi atacat religia creştino-ortodoxă. Cele doue ziare bucureştene se fac astfel ecoul tristelor încercări ale unora, cari, din convingere ori din patimă politică, vor să pescuiască în apa tulbure exploatând sentimentele religioase ale Românilor de peste munţi — unii ortodoxi, alţii greco-catolici.

„Presa din vechiul regat are datoria să respingă, cu hotărîre, rolul de complice la asemenea intolerabile lupte confesionale între români, cari, fie ortodoxi, fie uniţi, au dovedit toţi la olaltă, în mod strălucit, în decursul veacurilor, că sunt buni români."

Şi m'aş fi mângăiat, poate, de încercarea de a alarma ţara, în contra celui ce vine la noi, ca un părinte, care face pace între fii neînţelegători, şi de a ne face astfel un rău, pe care foile şoviniste de la Budapesta s'au grăbit să-l exploateze în folosul lor. dar cum se împacă d-l Ghibu cu sine însuşi şi cu logica celor scrise mai înainte în aceaşi materie?

Trec peste partea personală, să revin la cea obiectivă. In săptămânile din urmă gazetele noastre, româneşti şi ungureşti de o potrivă, au înregistrat visita câtorva emisari americani, veniţi în numele unei ligi interconfesionale, să cerceteze pe reformaţii şi unitarii maghiari din Ardeal. Conferinţe, recepţiuni, discursuri în Cluj, Turda, Cristurul Săcuiesc, etc. — se ţin lanţ vre-o zece zile. Şefii unitarilor îşi expun plângerile şi gravaminele lor împotriva regimului românesc. Esmişii din America îi ascultă şi cu ajutorul unor interpreţi anume îi asigură, pe aderenţii lui Calvin şi Zwingli, în numele unei Ligi care — se zice — numeră 70 milioane, de tot scutul şi sprijinul lor. Asistăm la o serie de astfel de manifestaţiuni, în care suntem formal judecaţi şi poate osândiţi, şi nime nu se alarmează şi nu vrea să alarmeze lumea noastră şi opinia publică, cum a făcut d-l Ghibu, când Papa de la Roma, a binevoit a ne sprijini, dându-ne o biserică.

Ce să însemne asta? Că noi românii numai pe cei ce ajută pe fraţii noştri îi combatem, iar pe cei ce ajută minorităţile îi lăsăm în pace? Nu! Inseamnă, că lumea, care vede lucrurile obiectiv şi fără prejudiţii, este tolerantă în chestiuni religioase, chiar şi când anumite atitudini nu-i convin. Ne dăm seamă, că cei ce se preocupă de partea religioasă a vieţii nu-s tocmai bolşevici şi le trece cu vederea şi gesturile cele fără tact.

Ne dăm seamă, că orice organizare internaţională care este contrară bolşevismului, duce lumea spre pacificare şi înfrăţire, curent universal azi în omenire. Ne dăm seamă, că singurul duşman al nostru, al tuturor, este azi bolşevismul, care tinde la revoluţionarea generală a lumei la un fel de bellum omnium contra omnes, ceeace ar constitui o catastrofă a omenirei întregi.

Orice acţiune şi organisaţiune religioasă, creştinească — chiar şi când nu concordă direct cu interesul şi tradiţia bisericei române, nu ne strică, ba indirect ne poate folosi, impunându-ne şi nouă să ne preocupăm de problema religioasă, şi în special de marea problemă, ce fierbe acum în toată lumea, a unirei bisericilor creştine pentru refacerea unităţii ce a fost până la marile sciziuni din Răsărit şi Apus.

E un interes universal al omenirei, cu care concordă şi interesul neamului nostru, după cuvântul: Cine nu e contra noastră, este cu noi.

Prof. Dr. ELIE DĂIANU

TRAIAN GROZĂVESCU

Dintre artiştii reprezentativi ai ţării noastre, în timpul din urmă s'a afirmat, hotărâtor şi foarte repede, la noi şi în străinătate, tânărul cântăreţ de operă, Traian Grozăvescu. Astăzi, el este considerat în Europa ca unul dintre cei dintâi şi mai talentaţi artişti ai specialităţii sale.

Suntem un popor tânăr pe teren cultural, fără trecut artistic, mai cu samă muzical şi publicul nu poate avea o opinie hotărâtă şi conştientă,

TENORUL TRAIAN GROZĂVESCU

deaceea nu este el responsabil pentru faptul incompatibil, că acest geniu al Banatului după-ce a câştigat simpatia generală şi a trezit în sufletul pricepătorilor mari speranţe, a fost alungat din ţara lui prin cunoscuta sentinţă odioasă a direcţiunei Operei Române din Cluj.

Plecat din ţară, prin capacitatea extraordinară a talentului său, — fără ajutorul vre-unui impresariu, prin cari se impun multe talente mediocre pentru specularea materială şi morală a publicului, — Traian Grozăvescu a cucerit cel mai pretenţios şi cel mai competent centru musical al Europei şi al lumii întregi, oraşul Viena, devenind starul favorit al publicului muzical, amator de artă muzicală dramatică.

La Opera Populară din această metropolă, într'un ansamblu select şi disciplinat şi alături de artişti oaspeţi, celebri, a stârnit admiraţie şi a triumfat talentul său, cântând tot timpul stagiunei rolurile principale în limba românească.

In vremea de faţă este angajat ca primtenor liric pentru mai mulţi ani la Opera Statului, tot din Viena, o instituţie renumită şi cel mai înalt ţel al ambiţiei tuturor cântăreţilor germani. Are mai multe angajamente să cânte, ca oaspe, în cele dintâi opere ale Americei.

Această afirmare, fără seamăn, într'un timp relativ foarte scurt, de o stagiune, este cu atât mai valoroasă, cu cât a fost făcută numai de el, străin în ţară străină, fără ajutorul nimănuia.

Complexul calităţilor sale extraordinare ca artist şi ca om îl determină pe terenul dificil şi complicat de cântăreţ de operă. Dacă va fi tot aşa de sârguincios ca până acuma şi soarta în viitor îl va feri de capriciile ei neprielnice, Traian Grozăvescu va deveni o glorie universală şi o mândrie nemuritoare a istoriei muzicale şi a neamului românesc.

LAURIAN NICORESCU

DESPRE ROMÂNIA LA ROMA

Ziarele şi revistele italiene zilele acestea, pe lângă chestiunile interne care preocupă azi mai mult decât ieri — reproduc coloane întregi nişte conferinţe despre poporul nostru românesc şi mai ales chestiunea Basarabiei pe care nici azi pare că n'ar fi înţeles-o.

La Roma în capitala surorei noastre latine se găseşte unul dintre zidurile de marmoră mai puternice de care se loveşte propaganda duşmanilor noştri interni şi externi, în streinătate şi azi se bucură de fonduri pentru publicarea de broşuri, articole în ziare, conferinţe publice, şi chiar şi prin artă, reprezentându-se până la intervenţiile diplomatice, piese de teatru cu diferite peisage, personificându-se provinciile alipite României, prin muzică ş. a.

A fost o pleiadă de tineri români după războiu în acest centru, cari au paralizat toate loviturile, luptând împotriva atacurilor ca cari se intenţiona stagnarea progresului nostru economic, mai ales. Printre aceştia este şi tânărul doctor în drept Virgil Papazi al cărui nume cu atât mai adânc s'a săpat în marmora recunoştinţei noastre naţionale, cu cât d-sa este român macedonean, trăit foarte puţin sub cerul frumos al României. Şi de data aceasta în faţa unui public distins italian, fiind şi doi miniştri prezenţi — spun ziarele — începând cu istoria conceperei neamului nostru Traian a cărui columnă la Roma este documentul cel mai puternic, continuând cu fazele de transformare prin care poporul nostru a trecut cu unificările politice, conferenţiarul îşi termină seria, examinând cât se poate de amănunţit provincia atât de mult discutată aci, — Basarabia.

„Insă dacă România prea slabă se resemna în 1877 ca şi în 1812 faţă de forţa brutală a colosului rusesc, ea n'a recunoscut nici odată legitimitatea dominaţiunei ruseşti asupra acestui pământ sacru oricărui român, care un moment n'a încetat de a se gândi cu durere, însă nu fără speranţă la suferinţele fraţilor subjugaţi a căror eliberare s'a înfăptuit în 1917 şi va fi apărată oricât cu sângele celorlalte provincii".

Iată una din frumoasele fraze ale distinsului conferenţiar.

Examinând amănunţit tratatele de pace referitoare la România şi

CONFERENŢA LA ROMA, ŢINUTĂ DE D-L V. PAPAZI

îndeosebi chestiunea Basarabiei, prin documente inviolabile încheie, dorind sincer ca litigiul de ordin economic care există azi între noi şi Italia, să fie rezolvat în mod echitabil pentru ambele ţări latine şi în special că guvernul român recunoaşte creditorilor italieni deţinători ai bonurilor de tezaur, dreptul lor.

„Amintiţi-vă, domnilor, că hotarele măreţei Rome nu sunt Alpii şi nici Carpaţii, ele sunt la Nistru, unde sta şi va rămâne descendentul legionarului roman, aşezat de Impăratul Traian la frontierele cele mai îndepărtate ale imperiului său şi unde sentinela stă de aproape două mii de ani".

Revinind din nou la însemnătatea propagandei noastre în străinătate.

S'a scris şi s'a vorbit atâta despre acest subiect, încât ar fi înzadar să mai insist. Ne lipseşte foarte mult, s'a văzut şi zilele trecute când şase zile streinătatea era convinsă de-o lovitură de stat la noi — revoluţie, etc., — pentru ca să ne putem apăra. Dacă guvernele noastre, oricare ar fi ele, nu găsesc de bine înfiinţarea unor birouri de propagandă fără sinecurişti, dându-le orice numire, înseamnă că nici azi nu sunt încă edificaţi asupra acestui nemărginit bine ce ni-l'ar face. Situaţiunea noastră economică de azi, în mare parte se datoreşte şi acestei campanii de ponegrire prin care se exercită o depresiune morală celor cari ne-ar acorda încredere, credit şi care influenţează asupra valutei noastre, devalorificându-ne banul pentruca apoi tot aceştia să ne acapareze mai uşor bogăţiile ţării noastre.

Când totuşi se mai găsesc elemente cari pe propriul lor rizic îşi iau asupra lor toată această sarcină grea, luptând unul contra o mie şi pe care de multe-ori n'o pot birui, în faţa acestora nu avem decât să ne descoperim.

Dr. GH. MICU

ALEGEREA EPISCOPULUI DUNĂRII DE JOS

In ziua de Marţi 24 Iunie, a avut loc alegerea de Episcop pentru scaunul rămas vacant la Dunărea de jos, prin mutarea P. S. Iacov la Huşi.

Dimineaţa la ora 10 s'a săvârşit cuvenita slujbă bisericească, la mitropolie, după care membrii Sf. Sinod au ţinut sedinţă în palatul mitropolitan.

După amează marele colegiu, convocat la Cameră, sub preşedinţia I. P. S. Mitropolitului Primat, a procedat la alegere a cărui rezultat a fost în persoana **P. S. Arhiem. Cosma Petrovici Botoşenanul**, care a întrunit 190 voturi.

Noul ales se urcă la tribună de unde rosteşte un prea frumos discurs, mulţumind guvernului şi parlamentarilor pentru încrederea ce i-a arătat desemnându-l pentru această înaltă demnitate bisericească.

La ora 5 şedinţa se ridică, iar P. S. Episcop primeşte felicitările membrilor guvernului, sinodului şi parlamentarilor.

Note biografice. P. S. Cosma, episcopul Dunării de jos, s'a născut în oraşul Brăila în anul 1873, deci este în etate de 51 ani. A învăţat în seminarul dela Iaşi şi şi-a continuat studiile teologice la facultatea teologică din Cernăuţi.

S'a căsătorit în judeţul Dorohoiu fiind hirotonit diacon pe sama bisericii catedrale din oraşul Dorohoiu. In anii 1902—1909 a ocupat postul de protoereu al jud. Dorohoiu, în care demnitate s'a distins foarte mult câştigând dragostea clerului şi creştinilor din Dorohoiu. A fost ales în totdeauna membru în consistoriul superior bisericesc, apărând şi susţinând cu tărie drepturile şi dorinţele clerului de mir.

In 1913 s'a mutat ca paroh la biserica din Pomîrla, ctitoria lui Anastasă Başotă fondatorul liceului de acolo, ocupând şi catedra de religie.

In 1917 a avut nenorocirea să piardă tovarăşa de vieaţă, rămânând cu opt copii pentru cari şi-a jertfit totul pentru a-i putea creşte şi a le da educaţie.

In 1923 a fost confirmat ca arhiereu vicar la mitropolia din Iaşi pentru care a fost sfinţit arhiereu în ziua de 22 Iulie, acel an.

P. S. Cosma este un prelat cu mult tact şi cu o bogată experienţă. Cine are ocazia să-l cunoască câteva clipe, rămâne c'o frumoasă impresie şi o speranţă că biserica foloseşte mult dela P. S. Sa. Este un iubitor al clerului de mir, un apreciator sincer al celor cari muncesc în ogorul lui Hristos şi un straşnic luptător pentru luminarea poporului.

Preot Corneliu M. Grumăzescu

SCRISORI DIN PRAGA

— Dela redactorul nostru —

Darea de seamă asupra politicei financiare din ţara noastră, rostită mai zilele trecute în Parlament de către d. ministru de finanţe, V. Brătianu, m'a îndemnat să arăt în rândurile acestei scrisori felul cum şi-a consolidat statul Cehoslovac finanţele O fac aceasta mai cu seamă, ca se arăt că Cehoslovacia n'a avut rezerve financiare — dupăcum spunea Dl V. Brătianu — ci toate s'au făcut numai prin priceperea unor conducători înţelepţi, trimişi de Dumnezeu în clipele cele mai critice de înfiinţare şi organizare a unui stat nou, cum este această ţară.

Opera de organizare financiară este datorită înţeleptului ministru Kraşin, care mai târziu căzu victimă unui atentat mişelesc. Acest bărbat de stat, în cele dintâiu săptămâni după preluarea împeriului, a dispus ştampilarea, mai bine zis timbrarea banilor, găsiţi în teritorul ocupat. Odată cu aceasta s'a dispus reţinerea de 50% din bani, adică oricine primea numai jumătate din suma prezentată la timbrare. Suma reţinută a servit statului pentru cele mai urgente nevoi, până s'a putut împrumuta şi până ce prin ordonanţele ce au urmat s'a încasat sume foarte mari pentru stat. Apoi s'a restituit şi suma reţinută.

Peste vre-o două luni după aceasta, în luna Maiu 1919, s'a ordonat printr'o decizie ministerială, că fiecare proprietar să-şi declare valoarea imobilului, casei, locului, ş. a. In această decizie se spunea, că statul îşi rezervă dreptul de a răscumpăra orice avere, cu suma declarată de proprietar. Astfel s'a ajuns la o apreciere aproape reală, după care statul a putut face impunerile.

Tot în această ordonanţă se dispunea specificarea tuturor averilor de dinainte şi de după războiu, menţionându-se dacă proprietarul a fost acasă sau a fost mobilizat în cursul războiului. Guvernul a dispus că în vederea consolidării şi organizării statului ori-care proprietar se plătească în afară de impozite şi anumite procente *dijmă*. Afară de aceasta toţi aceia, cari avuseseră proprietăţi câştigate în cursul războiului, sau bani, — cari au fost controlaţi la schimb — îşi vor *răscumpăra* din nou această avere.

Din banii încasaţi din aceste două feluri de dări, statul a început imediat munca de construire a căilor ferate, şcolilor, ş. a. Măsura aceasta s'a dovedit foarte potrivită pentru a se putea pune din nou toată viaţa şi munca în mişcare. Statul construind şi plătindu-şi regulat orice datorie s'a ajuns la o viaţă normală în timp foarte scurt întrecând în privinţa aceasta pe oricare alt stat din Europa. Statul pornind munca prin zidiri, a dat de lucru tuturor ramurilor de industrie şi comerţ.

Din încasările făcute prin răscumpărarea de avere, statul a avut în anul acesta până acuma un excedent bugetar de 4 miliarde coroane, ceeace face în Leii noştri 28 miliarde, adică mai mult decât totalul veniturilor statului nostru în întreg anul.

Ordinea administrativă exemplară se datoreşte faptului că oficianţii statului sunt foarte bine şi foarte regulat plătiţi. Un profesor începător are 2500 cor. pe lună, ceeace face 17500 Lei. Din această sumă 400—500 cor. îi trebuie pentru trai, iar cealaltă sumă îi rămâne pentru confort. Un costum de haine foarte bune costă 500--700 coroane; ghete 140—170 coroane; ş. a. Leafa cea mai mică pentru un slujbaş de orice fel este 1000 cor. (7000) lei la lună.

Lefurile se plătesc regulat la întâiu anticipativ, trimiţându-i-se fiecăruia cu câteva zile înainte de întâi prin cek postal. Orice fel de plată, impozit ş. a. se face prin cek, astfel că toată viaţa economică să învârte prin poştă ca printr'o maşinărie.

Citesc de foarte multe ori plângerile minorităţilor în privinţa şcolilor şi aceasta mai mult din partea ungurilor. Iată cum stau aici în Cehoslovacia minorităţile în privinţa şcolilor. In toată Cehoslovacia se găsesc vre-o 1.200 de mii de unguri şi n'au nici o şcoală normală. Au însă două licee, unul în Ipoly-Şaghi şi altul în Nowi-Zamszky. Şcolile primare minoritare toate sunt susţinute de particulari (confesiuni), statul nu susţine nici una. Mai există 2 şcoli civile cu limba de propunere maghiară susţinute de particulari (comune).

Din toate aceste reiesă că viaţa aici este pe deplin consolidată şi traiul este uşor, mai ales pentru slujbaşi şi muncitori. Numai pentru noi streinii este greu, căci leafa unui profesor român nu ajunge aici nici pe ţigarete, dacă este prea pasionat de acest viciu.

Cred, că dacă şi la noi s'ar fi luat la vreme aceleaşi măsuri de consolidare ca aici, am fi deja cea mai fericită ţară.

TIBERIU FLORIN

FRÂNTURI DE GÂND

Săptămâna trecută, am străbătut o bună parte a Banatului, cu liceul militar din Craiova. Ne-am oprit pentru două zile şi la Reşiţa. Văzusem cu alt prilej turnătoriile de fier dela Hunedoara şi Anina, instalaţiile dela Reşiţa însă, — cele mai însemnate din tot sud-estul european, — merită cu drept cuvânt să fie cercetate de oricine, şi cercetate cu deamănuntul. Se pot trage atâtea şi atâtea învăţăminte, din ceiace priceperea şi cazna omenească, au izbutit să înfăptuiască pe domeniile Reşiţei. Cei cu imaginaţia mai vie, să poftească acolo noaptea, când se dă drumul la cuptoare, ori când funcţionează laminoriile, ca să simtă intuitiv descripţia clasică a infernului! Am întrebat pe muncitorii dela cuptoare, ca şi pe cei dela laminorii, cari muncesc zilnic, câte 8 ore, în Jogoare de iad, sub ploaie de scântei şi la lumina albă care cu timpul le tae puterea vederii, cât primesc pe zi. Răspunsul a fost aproape acelaş: cam 60 de lei, pentru cele 8 ceasuri de canon! Şi m'am gândit atuncia, fără de voe, la un tinichigiu, care nu lucrează cu mai puţin de 300 de lei pe zi, şi tinichigiul cela, are răgaz să-şi fumeze în tihnă ţigările, să-şi clătească dincând în când gâtlejul, şi să se odihniască oricând şi oricât îl îmbie inima. Şi tinichigiul despre care vă pomenesc, mai are doi fraţi: unul zugrav, iar celălalt tipograf. Şi cei 3 fraţi, pe care-i cunosc bine, nu simt nevoe încă de gazetă, nici de carte, nici de teatru, nici de muzică...

Cât strâng laolaltă pe lună, — căci trăesc împreună nefiind căsătoriţi, — nu mai pomenesc, ca să nu fac cumva sânge rău profesorilor universitari, primului prezident al Curţii de Casaţie, şi comandanţilor de corp de armată!

* * *

De-o bucată de vreme, a sporit înspăimântător numărul celor încolţiţi de câne turbat.

Intrebati, de aveţi prilej, pe cei cari au fost la institutul antirabic din Bucureşti, să vă povestească cele văzute şi auzite acolo, ca să vă cruciţi! In timpul ocupaţiei germane, ajunsese lumea şi la noi, — adică în vechiul regat, — să ţină cânele în curte şi legat, ori să-l scoată cu botniţă şi sgardă. Intreb, cum am mai întrebat şi'n alte rânduri: n'ar fi cu putinţă oare, să se ia şi acum această măsură?

Ce fel de piedici s'ar fi punând deacurmezişul. Dacă numai e cu putinţă de luat, fiindcă ar atinge anumite libertăţi transcendente, înscrise cu cuvenită grijă în constituţia noastră, atunci să se înmulţească fără zăbavă numărul institutelor antirabice. Cel puţin, pentru Banat şi Oltenia, trebue să se deschidă unul şi cât mai curând posibil.

* * *

Ministerul Artelor, a instituit cu fastul aşteptat, şi începând cu anul acesta chiar premii pentru încununarea activităţii literare, a scriitorilor noştri de frunte.

Gestul în sine, — oricât de târziu a fost schiţat, — ne bucură. Şi trebue să ne bucure pe noi scriitorii, de oarece el dovedeşte că factorii de vremelnică conducere, au început să se convingă că epoca de faţă e epocă de ofensivă culturală, şi că'n aceasta dârză ofensivă de cultură naţională, literatura ocupă loc de frunte, şi de răspundere. Aşi avea de făcut doar câteva observaţiuni şi de concretizat o popunere. Premiile instituite, presupun existenţa unei literaturi vechi şi bogate, precum şi un număr necontestat de mari scritori, cari aşteaptă şi merită o astfel de consacrare, adică, prin acordarea marilor premii naţionale. Teamă mi-i, că peste 2—3 ani numai juriul, — dacă-i va păstra bineînţeles obiectivitatea, nu va mai avea pe cine premia. Actualele premii naţionale, au ceva de static într'ânsele şi noi, în epoca de faţă, avem nevoe dimpotrivă, tocmai de element dinamic. De-aceia aşi propune să se fragmenteze fiece premiu în 3: unul de 50.000, şi două de cate 25.000 fiecare. (Pulverizarea la care au ajuns Academia şi unele institute de editură, e un non-sens). Din 5 în 5 ani însă, să se acorde premiul întreg de 100 mii de lei, atât pentru poezie, cât şi pentru proză, având atunci fireşte caracterul unui premiu de însemnarea activităţii literare, a cutărui ori cutărui mare scriitor.

ION DONGOROZI

Urmările ispitelor diavolești

DUMINECA A CINCEA DUPĂ RUSALII

In sfânta Evanghelie de astăzi vedem pe Iisus în ţinutul Gherghesenilor, în partea de către mare. Doi oameni cuprinşi de duh necurat au ieşit înaintea lui. Atât de mult se înstăpânise duhul necurat asupra lor, încât nime nu putea să treacă pe acea cale. Lui Iisus fiindu-i milă de ei i-a vindecat numai cu cuvântul. Iar dracilor le-a poruncit să între în o turmă de porci, ce păştea pe malul mării. Porcii atunci au alergat cu toţii către mare şi sărind în apă, s'au înecat. Oamenii acelui ţinut văzând cele ce a făcut Iisus, au venit la el şi l-au rugat să iese din hotarăle lor.

In zilele noastre diavolul nu mai are atâta putere asupra oamenilor, ca în zilele acelea. Dar şi acum stăpâneşte pe unii prin ispitele de multe feluri, cercând să-i îndemne la păcat. Oamenii, cari se supun ispitelor fac diavolului lăcaş în sufletele lor. E greu să lupte omul impotriva ispitelor diavoleşti. Iisus Hristos însă, care a biruit puterea diavolului ne ajută să biruim această greutate. De-aceea şi în rugăciunea ,Tatăl nostru' rugăm pe Dumnezeu, să nu ne lase, ca *să ne ispitească diavolul, ci să* ne mântuiască de cel rău. Cea dintâi învăţătură a sfintei Evangheliî de astăzi este aşadar, să ne rugăm lui Dumnezeu, cerându-i ajutorul, ca să putem lupta împotriva ispitelor diavoleşti.

Diavolul nu vrea să ducă pe om la bine, ci la rău, la pierzare. Sufletul omului stăpânit de diavolul e rânduit morţii. Iar moartea sufletească este mai rea decât cea trupească, pentrucă duce pe om în osânda de veci. Ca să ne arete Iisus, cum duce diavolul pe om la moarte sufletească a poruncit diavolilor să intre în turma cea de porci, iar porcii toţi s'au înecat. Fiecare om să se cerceteze pe sine, ca să vadă; nu cumva e mort sufleteşte? Decumva e mort într'adevăr, să se silească a învia, smulgându-se din braţele diavolului şi alergând la Iisus, cel ce alungă toată puterea celui rău. Aceasta este a doua învăţătură a sfintei Evangheliî de astăzi.

Oamenii din ţinutul Gerghesenilor văzând fapta aceasta alui Iisus, s'au mâniat pe el. Ar fi trebuit să se bucure, pentrucă Iisus a scăpat pe doi fraţi ai lor de cea mai cumplită boală. Dar ei n'au fost în stare să priceapă nemărginirea bunătăţii lui Iisus. Ei s'au supărat văzând, că s'a inecat turma cea de porci. Inaintea lor mai mult preţ aveau porcii decât sufletele celor doi oameni. Ba, socotind că îndrăciţii atăcau şi pe alţi oameni, făcându-le multe rele şi chiar omorându-i uneori, — locuitorii Gherghesenilor, aşa se vede, că preţuiau mai mult pe animale, decât pe oameni. Deaceea au rugat pe Iisus să iese din hotarăle lor. Iar noi să învăţăm din acestea a preţui mai mult cele sufleteşti decât cele trecătoare ale acestei lumi. Pa*gubele, ce le avem în această* viaţă, sunt adeseori spre folosul mai mare al sufletului nostru.

Iisus, când Gherghesenii l'au alungat din hotarăle lor s'a suit în corabie şi s'a dus dela ei. Nici n'au fost vrednici să mai rămână în mijlocul lor, după-cum citim în sfânta Evanghelie de astăzi. De sufletele noastre însă Iisus nu se va depărta niciodată, dacă noi îi vom fi recunoscători pentru binefacerile ce ni-le împărtăşeşte. Rămânând Iisus în sufletele noastre, diavolul nu-şi va face lăcaş întrânselor şi astfel, sufletele noastre vor fi pururea vii.

SEPTIMIU POPA

Asasinatul dela Serajevo

(28 IUNIE 1914)

Se împlinesc zece ani de când o crimă odioasă a împins limba ceasornicului păcei lumii peste ora he blăstem a războiului.

Nepotul moşneagului stăpânitor al Austro-ungariei, archiducele Francisc Ferdinand, luând parte la manevrele corpului militar de ocupaţie al Bosniei a fost ucis împreună cu soţia lui de un sârb Gavril Princip după ce de abia scăpase de moarte — cu două ceasuri înainte — în urma exploziei bombei svârlită ashpră-i de alt fanatic, tipograful Gabrinovici.

Nu se poate vorbi de un atentat pus la cale de statul sârb. Nici un temei care să îndemne această bănuială nu stă în picioare. De aceea, nu crima aceasta, în sine, a putut aduce războiul represiv al monarhiei dualiste habsburgice contra Serbiei.

Ci a fost un accident nenorocit al istoriei, alunecat pe făgăşul interesului războinic al Germaniei hrănareţe şi dornice de hegemonie, care atât aştepta pentru a-şi descoperi zalele măcelului îndelung ascunse sub mantia păcei făţarnice.

Dacă pregătirea de război a oastei Kaiserului nu ar fi fost terminată, desigur că războiul nu isbucnea. Diplomaţia, care a făcut şi mult bine omenirei ar fi mijlocit fără îndoială o aplanare a conflictului, o sancţiune locală a omorului păgân. Dupăcum, de altfel, dacă pegătirea de război a armatei germane era gata cu cinci ani mai înainte, desigur că încă de atunci ar fi izbucnit războiul cumplit ale cărui ecouri încă şi azi trezesc cimitirile prin coclaurile lumii. Se săvârşise atunci o criminală ticăloşie politică: se robise două ţărişoare slave Bosnia şi Herţegovina prin viclenia înfumuratului conte Aehrenthal, atât de bine prins în asprele memorii ale lui Tache Ionescu.

Nu s'a mişcat nimeni. Nici chiar Rusia protectoarea slavilor balcanici; căci sforile marilor regisori ai diplomaţiei Berlinului jucau după gustul lor marionetele stăpânirei colosului nordic.

S'a fâlfâit o vreme primejdia unei anexiuni nouă, acea a Sandjacului Noribazar. Nu s'a urnit iarăşi nici o putere. Echilibrul alianţelor şi înţelegerilor a scrîşnit o clipă în angrenajul de interese cele unea, apoi a rămas înţepenit în nepăsarea-i imobilă.

In 1913 se încheie cea din urmă pace regională; se zvârcoliseră şapte state în cea mai cumplită încrâncenare de uri şi de nedreptate; sânge nevinovat scăldase nisipurile pustiului Tripolitaniei; de ororî năprasnice se cutremurase pământul peninsulei balcanice, toată umanitatea îşi întorsese cu desgust capul din faţa hipocriziei pururi neuitate a Bulgariei; şi totuşi, nici un stat mare nu s'a ostenit să intervie.

Nu sosie încă ceasul.

In taină se semnau cele din urmă tocmeli, se făuriau armele crimei, se născociau mijloace nouă de asasinat în massă. Şi când totul fu gata — cu muschii încordaţi, s'a adăstat prilegiul — orcare şi orcum.

Omorul săvârşit la Serajevo de Princip ca şi încercarea neisbutită a lui Gabrinovici, nu erau pedepse pe cari uneori neamurile apăsate au ştiut să le execute prin exponenţiilor asupra marilor vinovaţi.

Era un protest.

Era protestul provinciilor stoarse de vlagă, umilite şi pe nedrept stăpânite, împotriva stăpânitorilor fără inimă şi fără lege.

Dovadă e, că moartea s'a prăbuşit tocmai asupra celui mai iubit prinţ regal, de care se aninase speranţa în mai bine şi a naţionalilor şi a minoritarilor din împărăţie şi a băştinaşilor cutropiţi.

Acest lucru l'au ştiut şi sfetnicii lui Frantz Iosif — ca şi ai Kaiserului. Dar nu mai era în interesul politicei lor de război aplanarea dificultăţilor politice capabile să smomească răsboiul.

A curs o vreme veninul celor mai nesăbuite note diplomatice. A urmat războiul austro sârb. Au pornit declaraţiile de război apoi, în acea trafică încrucişare ce a schimbat în două luni toată faţa lumei. A început războiul cel mare, — apocalipsul.

Războiul omului contra umanităţei, care i-a sfărâmat zidurile conştiinţei morale, a potopit-o.

In ceasul când pretutindenia, cu sufletele înfiorate oamenii şi aduc aminte de omorul crunt de la Serajevo, de ziua aceea tihnită şi caldă de Iunie, de oraşelul tăcut şi paşnic în care locuitorii îşi şoptesc gândurile ca să nu facă zgomot în ceasul acesta să-şi amintească tot omul, să şi o spuie hotărît şi tare, s'o strige în toate colţurile ţării, că dacă vina crimei odioase au şi şi-au ispăsit-o cei doi fanatici; crima cea mare, crima în veci neiertată o are Germania, Germania asasinilor, Germania pângăritoare de morminte, de morală, de tot ce-i sfânt, Germania devastatorilor şi hoţilor de muzee şi de biserici, Germania războiului.

Iată ce amintiri a evocat ziua caldă de vară: 28 Iunie 1914—1920.

ION I. NEDELESCU

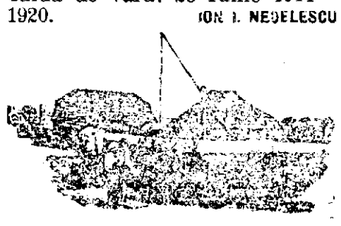

PENTRU SATENI

RAVAŞE DELA SATE

Din Popeşti (Jud. Vâlcea)

Zilele acestea cercul cultural „Lumina" a primit o scrisoare şi o donaţie de 12 volume, dela Şeful de Secţia „Vâlceanu Constantin" din Salca-Bucovina. Dânsul ca orice om conştient şi cu dragoste pentru cultura neamului său, nu a uitat niciodată, că cel mai mic obol dat în scopul acesta, poate aduce foloase mari. Cea mai neînsemnată piatră, scoasă din temelia unei clădiri, poate dărîma palatul cel mai măreţ; tot astfel, a o clădire, o singură cărămidă, pusă la locul ei cu măestrie, poate ridica şi întări clădirea la care se lucrează.

Nu avem cuvinte ca să mulţumim gestului frumos al domnului şef de secţie, care, deşi dus din acest sat de atâţia ani, nu a uitat locurile pe cari a trăit câtva timp, şi văzând apelul nostru, s'a grăbit a-şi depune obolul său.

Nu vom uita niciodată cuvintele de urare şi de îndemn cari ni-le adresează: „vă urez ani mulţi şi fericiţi atât d-v ca conducători cât şi cercului cultural „Lumina" spre a servi de faclă poporului pe frumoasă vale a Luncaveţului."

Il rugăm să primească cu dragoste mulţumirile noastre.

Pentru Cercul Cultural
„Lumina" Mitică Deladăeşti

Din Burdusaci (Jud. Tecuci)

După o muncă strădalnică din partea locuitorilor şi cu ceva ajutor de la stat, s'au pus bazele unui temeinic local de şcoală şi comuna noastră.

Până acuma s'a învăţat în nişte localuri, cari nu corespundeau cu cerinţele unui local de şcoală.

Acum însă sătenii sunt mândri, că au putut clădi un local, cari după biserică e cel mai folositor într'un sat.

Corul local de şcoală poartă numele unuia din oamenii cu dragoste către şcoală şi anume a d-lui Petre Ghiţescu, director general al învăţământului.

In curând v'a avea loc sfinţirea localului şcolar când tragem nădejde că patronul şcoalei nostre ne va face onoarea a veni în mijlocul nostru şi a sărbători împreună cu noi în şcoala pe a cărei faţadă va străluci întotdeauna numele său.

In curtea şcoalei s'a mai făcut o cruce în amintirea celor morţi pentru patrie. Fondul pentru această cruce a fost adunat de la diferite serbări populare organizate de tinerii din comună.

Totodată mai adaug că locul pentru noul local a fost donat de proprietarul C. Drăgan, în prezent primar al comune.

C. D. P.

Din Ghindăoani (Jud. Neamţ)

Cercul cultural învăţătoresc „V. Conta" înfiinţat de curând în Tg.-Neamţ, potrivit scopului şi-a început activitatea de propagare a luminei la sate, dând o mare serbare cu prilejul aniversării patronului, în ziua de 28 Iunie în satul Ghindăoani, satul de naştere şi copilărie al lui Conta.

In acest scop au sosit dela Tg.-Neamţ toţi membrii activi şi onorifici ai cercului, în frunte cu d. judecător Camil Ionescu, preşedinte de onoare al cercului, ajutor de judecător Ionescu-Gârcina, administratorul plăşii Cetatea N. d-l C. Radu, avocaţii Gheorghiţă, Wilke şi Gavrilescu, dr. Ţară-Lungă medicul circ. Bălţăteşti, profesor Gheorghiţă, apoi institutorii: Gh. Popescu preşedinte activ al cercului, Roban, Andronic, Pintilie, Bicleanu, precum şi un număr de 25 învăţători de prin comunele vecine.

Dimineaţa toţi au luat parte la serviciul religios, unde răspunsurile la Sf. Liturghie au fost date de corul gimnaziului din Tg.-Neamţ, venit aici în acest scop.

După amează a avut loc serbarea, într'o frumoasă grădină din curtea bisericii.

Incă dela eşirea din biserică au început a se aduna sătenii în număr mare, încât la ora 2 când s'a început serbarea, grădina era plină, cu toate că o ploaie ameninţă să alunge toată lumea la adăpost.

Ţărani, ţărance, copii de şcoală cu steaguri în frunte, au venit să petreacă câte-va ceasuri de înălţare sufletească, să audă un cuvânt cinstit, un îndemn către muncă, cinste şi iubire de neam.

Serbarea începe prin proclamarea ca preşedinte al d-lui judecător Ionescu care mulţumeşte în câteva cuvinte, arătând scopul acestui cerc precum şi al adunării, dând apoi cuvântul tânărului învăţător Gh. Savinescu, care în cuvinte alese mulţumeşte celor veniţi pentru cinstea ce au făcut satului şi urează, bon sosit.

D-l profesor-sculptor V. A. Gheorghiţă dela Tg.-Neamţ vorbeşte despre Vasile Conta, arătând întreaga lui viaţă şi operile cu care s'a făcut nemuritor. Acelaş subiect îl tratează şi d. institutor Roban, fost multă vreme învăţător în Ghindăoani.

D-l dr. Ţară-Lungă, medic al circumscripţiei Bălţăteşti, arată trecutul glorios al judeţului Neamţ, unde urmaşii plăeşilor lui Ştefan-cel-Mare sunt ameninţaţi a fi nimiciţi de cele două grosave boli: sifilisul şi tuberculosa. — Propune ridicarea unui bust filosofului V. Conta, chiar aici în satul său de naştere, subscriind în acest scop 500 lei, ceeace întreaga adunare primeşte cu însufleţire.

D-l avocat Gheorghiţă în scurte dar pătrunzătoare cuvinte, vorbeşte despre portul naţional, terminând cu un inimos îndemn de păstrare a tot ce e românesc.

Printre cuvântările numeroase a avut loc executarea a multor jocuri naţionale de către elevele şcoalelor de fete din Tg.-Neamţ şi Grumăzeşti, sub conducerea d-nelor Ionescu, Sopescu, Roban şi a d-rei Manole dela Grumăseşti. Ţi era mai mare dragul să priveşti fetiţele şi copilaşii jucând aşa de frumos, jocurile noastre naţionale.

Corul gimnasiului a executat mai multe bucăţi muzicale, elevii au spus cu mult suflet poezii frumoase, iar d-l avocat Gavrilescu a cântat un frumos cântec popular.

Serbarea s'a închieat prin inimosul cuvânt al d-lui Gr. Popescu, apoi întreaga adunare, în frunte cu corul gimnaziului au mers în pelerinagiu la casa filosofului Conta. Era o privelişte încântătoare convoiul miilor de săteni în frunte cu intelectualii de aiurea sărbătorind laolaltă pe acel a care a făcut cunoscut spiritul românesc până în cele mai depărtate colţuri ale pământului. Acolo în urma cuvântărilor d-lor Popescu şi Pintilie s'au subscris aproape 10 mii de lei pentru bustul filosofului şi s'a format un comitet pentru strângerea banilor.

Apoi ţăranii s'au împrăştiat pela casele lor, ducând cu ei emoţia unor clipe cu adevărat înălţătoare, iar membrii cercului plini de bucurie că au putut pune o piatră la temelia înaltului scop ce şi-au propus a înălţă: „Cultura" la sate."

Serbarea a fost înălţătoare şi ceva neobicinuit pentru localnici, cari vedeau până acum pe un judecător, doctor sau avocat prin satul lor, numai în vre'o cercetare, iar aşa lume multă numai la alegeri când toţi veneau să le ceară votul, iar nu să le spună un cuvânt cinstit, un sfat înţelept sau un îndemn.

Iar modul cum cercul şi-a început rodnica-i activitate ne face să credem că a pornit pe drumul cel bun, şi-i dorim deplin succes în deşelenirea ogorului atât de spinos al satelor.

I. S. L.

Din Bodrogul nou (Jud. Timiş)

Elevii şcoalei primare au dat în ziua Eroilor, o serbare şcolară sub conducerea învăţătorului d. Răsădeanu şi sub patronajul comitetului de construcţie şcolară.

Cu acest prilej s'a încăsat 735 de lei, venit care a fost dat fondului de construcţie şcolară.

D. S.

Din Deleni (Cad. Botoşani)

In cursul lunei Iunie femeia Paraschiva V. Găina a născut un copil fără gât şi cu înfăţişare de papagal, iar femeia Ecat. Gh. Merchez, un copil fără gât, cu ochii în vârful capului, înfăţişare de bufniţă.

L.

Din Băbeni (Jud. Solnoc-Dobâca)

In ziua de 22 Iunie, în comuna noastră, la şcoala gr. cat. a avut loc serbarea şcolară cu prilejul examenului de sfârşit de an.

D-l învăţător Augustin Molinaş, a deschis serbarea cu o predică, prin care a arătat părinţilor elevilor, ce au fost de faţă, binele ce ni-l aduce şcoala, pentru neamul nostru românesc. Din intelectuali comunei au luat parte, numai d-l Ludovic Crişan şeful gărei, dd. Sâmbouan, Vasiliu Raţiu primar şi Petru Berciu, şeful postului de Jandarmi din Surduc.

Cu acest prilej s'a strâns suma de 500 lei, pentru premii elevilor iar d-l Ludovic Crişan, şeful gărei, a dăruit 200 de lei.

Examenul s'a sfârşit cu cântece frumoase, după care mult destoinicul d. învăţător Malinoş a ţinut o cuvântare celor de faţă, arătându-le că nu e mulţumit că n'au luat parte la examen, decât puţini părinţi de ai elevilor, de şi a fost sărbătoare şi a fost vestită, din nainte. Cei de faţă i-au mulţumit d-lui învăţător pentru munca d-sale.

D-l Petru Berciu, plutoneriul de jandarmi, vorbeşte despre păcatul mare celor ce nu-şi trimit copiii la şcoală şi relele ce-l ajung pe omul fără carte.

V. N.

Din Numar (Jud. Timiş)

A doua zi de Rusalii, în comuna noastră, a avut loc o serbare, care a fost aranjată de harnicul învăţător, d. Răsădeanu, cu elevii şcoalei primare.

Serbarea s'a dat în folosul Casei de educaţie naţională română, casă care s'a înfiinţat în anul acesta.

S'au spus poezii, s'au cântat cântece iar învăţătorul a vorbit despre iubirea de ţară, iar la urmă elevii au jucat Hora unirii şi de-a răţoiul, jocuri cari au plăcat mult.

Serbarea s'a dat în sala română de joc, împodobită cu chilimuri şi scoarţe româneşti.

In comuna noastră mai avem şi sârbi, acestia însă n'au luat parte la serbare.

Pentru această frumoasă serbare, aducem mulţumirile noastre d-lui învăţător I. Răsădean, pentru dragostea sa nemărginită ce o arată faţă de şcoală şi săteni.

A. Florl, econom

Din Bicaz, (jud. Neamţ)

Duminecă, 29 Iunie, în comuna noastră a avut loc serbarea culturală dată de elevii „Liceului Internat" din Iaşi, în localul teatrului sătesc S'a jucat o piesă de teatru, iar fanfara (muzica) liceului, a cântat diferite cântece naţionale.

Această serbare a plăcut foarte mult locuitorilor de aici.

T.

EXPOZIŢII ŞCOLARE

In 26 Iunie, în P. Neamţ, a avut loc serbarea de fine de an, a şcoalei normale „ Gh. Asachi".

Directorul acestei şcoli a arătat darea de samă a anului şcolar trecut; apoi a urmat împărţirea premiilor.

Elevul absolvent Gh. Soroceanu din cl. 6-a, printr'o vorbire şi-a arătat părerea de rău ce o simt elevii că se despart de profesori. A răspuns d. director Ghiţescu.

Luarea aminte mi-a atras însă expoziţia şcoalei cu diferite lucruri folositoare ca: perii, rame, cuere, coşuri de papură şi nuele şi altele.

In expoziţie s'au distins desenele de chenare şi portretele literaţilor Sadoveanu, Vlahuţă şi alţii.

Viitorii luminători ai satelor, au dat dovadă de muncă şi râvnă asupra lucrului manual.

De aici am plecat şi vizitat expoziţia dela şcoala normală de fete.

Sala expoziţiei era un adevărat muzeu de artă decorativă.

Păreţii erau împodobiţi cu frumoasele desene de chenare, peisage şi portrete, toate lucrate în ulei de elevele acestei şcoli.

Pe mese, au fost aşezate lucrurile de mână şi covoarele lucrate în mătasă şi canava.

Mai multe fete bănăţene erau puse pe calapoade (manechine). S'au distins multe lucruri şi desene, lucrate cu dibăcie şi frumuseţe. Reamintesc câteva: Portretele Leon Tolstoi şi Rabindranath Tagore de absolventa Alexievici Maria.

Fota bănăţeană, minunat urzită şi ţesută de eleve.

E vrednic de arătat că, printre cele expuse, erau şi oale de pământ, diferite forme şi mărimi — pictate în aquarele, cu cele mai frumoase desene şi chenare.

Au mai expus elevele şcoalei de aplicaţie — de pe lângă şcoala normală — lucruri destul de frumoase, faţă de etatea celor cari le-au lucrat.

Toate lucrurile din expoziţie au fost cumpărate de vizitatori.

Banii strânşi din vânzarea acestor lucruri, se vor distribui elevelor sărace şi lipsite de mijloace.

O faptă cât se poate de frumoasă!

Şi la şcoala de fete se constată o deosebită dragoste de muncă.

După amiază, a fost serbarea de fine de an la această şcoală.

D-na E. Săvescu, directoarea şcoalei, a făcut darea de seamă asupra pregresului din acest an şcolar, arătând că . . . „56 eleve, 56 de energii — care vor pleca pela sate — sunt gata a lupta pentru luminarea satelor, alungând întunericul neştiinţei, a dat anul acesta, această şcoală normală, care încă n'are local propriu".

Arată sărăcia ce îndură elevele din cauza localului nesatisfăcător. D-sa zice în această privinţă:

„Cu ghetele rupte şi hainele deasemenea, elevele acestei şcoale umblă dela un local la altul la sufragerie, la dormitor, la bae, la cursuri, la gimnastică, făcând zilnic 6 km., vara şi iarna.

Până la clădirea noului local mucenicele neamului vor îndura încă mult"!

La urmă mulţumeşte d-lor deputaţi şi senatori, cari i-au dat ajutor, d-lui prefect, tuturor persoanelor administrative din oraş, precum şi părinţilor, cari nu şi-au precupeţit banul, dând cu bună voinţă pentru comitetul şcolar.

A urmat apoi împărţirea premiilor în prezenţa unui număr mare de locuitori, prieteni cum şi părinţi din provincie.

Corul şcoalei a cântat mai multe cântece populare pe 3 voci.

VICTOR SANDULESCU-TOPOLITZA

Dela noi din Brastavăţu

Cunoscători şi iubitori de muzică şi doritori de a răspândi lumina în popor, învăţătorii din comuna Brastavăţu-Romanaţi, fraţii Gh. şi Th. Predeţeanu, preotul N. Popescu şi judele-ajutor Gh. T. Nicolau, au format o tovărăşie, o societate de cultură şi de muzică, pe care au botezat-o „Mântuirea". S'a pregătit de către această societate mai întâi sf. Liturghie, ale cărei răspunsuri se dau regulat în fiecare sărbătoare, în biserica din comuna Brastavăţu. S'au pregătit în mod simţit şi desăvârşit ca artă, mai multe din corurile creştineşti, ale lui Cornilesa, precum şi alte cântece populare pe 3 şi pe 4 voci (mixte). In acest scop şi-au alăturat şi soţiile, surorile şi alţi prietini, până la găsirea şi pregătirea unor elemente sigure, pentru viitorul cor.

Pentru prima oară, acest cor şi-a făcut apariţia în biserica din Brastavăţu, în ziua de Florii. A fost o măreţie şi cu adevărat o mare sărbătoare, pentru comuna Brastavăţu. In aceeaşi zi, după terminarea serviciului religios, d-l învăţător Gh. Predeţeanu, cunoscut pentru dragostea de a cânta şi predica în biserică, a rostit o frumoasă predică: „Despre adventism şi creştinism". A fost una din cele mai înţelese şi mai folositoare predici; una din acelea care înviorează şi trezeşte în acelaş timp sufletele. In Duminea Invierii, s'au dat deasemenea răspunsurile sf. Liturghii. iar d-l înv. Gh. Predeţeanu a vorbit în biserică despre: „Invierea Domnului".

Corul societăţii „Mântuirea", nu se mulţumeşte însă să lucreze numai în biserică, ci şi în afară de biserică pe altă cale. Aşa de pildă în ziua de 10 Mai, dupăce a dat răspunsurile la biserică şi dupăce s'a terminat serbarea, s'a jucat în centrul comunei, în faţa primăriei şi a judecătoriei, jocul „Oina", între cele 2 echipe: „Şoimii" (elevii cl. 4 din comuna Cruşorul, sub conducerea înv. Filipescu) şi „Fulgerul" (elevii cl. 4 din com. Brastavăţu, sub conducerea pr. N. Popescu). S'a jucat după toate regulele jocului şi echipa „Fulgerul" a câştigat izbânda, obţinând ca premiu 1 kg. de bomboane.

In ziua de 18 Mai, când Prea Sfinţitul Stăpân, Episcopul Râmnicului, trecea dela Corabia spre Râmnicu-Vâlcea, corul com. Brastavăţu i-a ieşit în cale în gara Vişina, cântând: „Pre Stăpânul şi Arhiereul". Prea Sfinţitul Episcop a rămas impresionat, s'a întreţinut cu cei 4 corişti (puţini şi buni), dându-le arhiereşti binecuvântări.

In ziua întâi de Rusalii, au plecat în comuna Cruşorul. După terminarea serviciului religios, s'a jucat din nou „Oina", pentru luarea revanşii. Şi de data aceasta echipa „Fulgerul" a mâncat un nou kg. de bomboane, obţinând victoria. După amiaza aceleiaşi zile, cu îngăduirea şi concursul d-lui învăţător local, D. Ţugui, s'a ţinut o prea frumoasă şi instructivă şedinţă publică la şcoală, la care a luat parte multă lume. A deschis şedinţa preotul N. Popescu, apoi a vorbit d-l înv. Gh. Predeanu despre „Frumuseţea religiei creştine şi foloasele aduse de aceasta omenirii". S'a cântat pe 4 voci următoarele cântări creştineşti: „Ce bine e când fraţii", „Stai pe loc şi te gândeşte" şi „Când eşti în strâmtoare". Au urmat apoi recitări. La sfârşit s'a cântat „Imnul soldaţilor" cor bărbătesc pe 3 voci, care a făcut să tresalte inimile tuturor ascultătorilor.

In ziua de 22 Iunie, neobosita societate, a pornit la un drum mai lung. Poftită de cercul preotesc „Traian", în comuna Rotunda, unde preoţii aveau conferinţă, cale de 15 kilometri departe de com. Brastavăţu, au pornit cu toţii şi la ora 9 dimineaţa erau în biserica din com. Rotunda. Dela primele răspunsuri, date la sf. Liturghie atenţia tuturor era îndreptată spre podul, unde se găsea corul. O vădită mulţumire se vedea pe feţele credincioşilor, ce se găseau în biserică.

După amiază a avut loc şedinţa publică cu un bogat program, la executarea căruia a luat parte şi societatea brastaviceană. A deschis şedinţa preşedintele societăţii şi cercului preotesc, pr. V. Ionescu, apoi a vorbit pr. Sfârâială despre „Purtarea creştinului în biserică, familie şi societate". Conferenţiarul a fost îndelung aplaudat. A luat cuvântul apoi d-l înv. Gh. Predeţeanu, vorbind despre „Injurarea de Dumnezeu şi de lucrurile sfinte".

A fost binevenită această conferinţă, căci cu câteva zile mai înainte, se abătuse peste acest sat cea mai grozavă grindină ce s'a văzut vre-odată şi sfârşitul conferinţei era tocmai o mustrare a vieţii noastre prezente şi a timpului de căzut în care ne sbatem. S'au cântat apoi mai multe coruri pe câte 3 voci; iar d-l învăţător T. Predeţeanu a cântat cu vocea „Sergentul Floareş".

Preotul Vasile Ionescu, preşedintele cercului preotesc „Traianu" a închee aducând laude şi mulţumiri corului şi societăţii Brastavicene şi mai ales d-lui jude-ajutător Gh. Nicolau. N'a uitat să arăte entuziasmul şi meritul învăţătorilor din Brastavăţu, fraţii Predeţeanu, care împreună cu soţiile iau parte la aceste conferinţe şi şezători ambulante, fapt care constitue pentru dânşii un merit.

Astăzi, când vânturi de nebunie bat peste lume, astăzi, când materialismul cel mai înverşunat stăpâneşte mulţimea, e o minune ce se mai găsesc şi asemenea fiinţe omeneşti, cari să cutreere satele, pentru dragostea de a răspândi melodia şi lumina, pentru dragostea de a lucra în voia Domnului. Nu pentru răsplată umblă aceşti apostoli ai satelor noastre şi nici pentru vre-o ambiţie. Lucru acesta ar trebui să-l ieie în seama autorităţile noastre şcolare şi bisericeşti, spre a se face dovadă oricât şi orişicui, că chiar atunci când apostolii satelor noastre nu sunt îndeajuns răsplătiţi pentru munca lor, când înoată în mizerie, îşi înţeleg să-şi facă cu prisosinţă datoria. Şi aceasta spre binele ţării şi spre cinstea lor.

S. B.

EFTINIREA TRAIULUI PRIN COOPERAŢIE

In comuna Burdusaci jud. Tecuci a luat fiinţa o societate cooperativă de aprovizionare şi desfacere în comun, care poartă numele scopului însăşi ce urmăreşte de „Eftinirea Traiului".

Locuitori comunei, înţelegând că numai prin unire se poate face ceva, şi numai prin tovărăşie se poate scăpa din ghearele speculanţilor n'au stat de loc pe gânduri când i-am chemat cu multă încredere au subscris şi vârsat un capital social a carei cifră trece peste 80 de mii de lei.

Cooperaţia care are rolul de a fi temelia economică a oricărui stat sperăm că va fi înţeleasă şi mai mult şi cunoscută de toţi ţăranii muncitorii de la oraşe, funcţionari, dar mai cu samă de ţărani, cari prin producţiunea muncii lor agricole, vor aduce bogăţiile în ţară şi va efteni traiul.

Dacă în fiecare sat şi în fiecare oraş sau târguşor ar fi cooperative pentru eftinirea traiului s'ar înlătura astfel orice parazit sau speculant, spre pildă străinii cari se îmbogătesc, furând şi pe cel ce vinde şi cel ce cumpără.

Oricât am fi noi de proşti şi oricât am fi noi de orbi, trebue să vedem odată că muncim mereu cu sudori în ţară bogată şi rămânem tot săraci şi plini de nevoi. Trebue să ne dăm sama odată că sunt lipitori cari trăesc din sângele nostru. Şi trebue să ştim odată că prin cooperaţie se produce otrava cu care se omoară paraziţii şi speculanţii şi totodată zahărul dulce pentru muncitori. Deci înfiinţaţi în toate satele, în toate oraşele şi în toate târguşoarele cooperative pentru eftinirea traiului.

G. T. FILIPESCU ZELETIN
revizor-contabil

DIN TURNU-SEVERIN

In oraşul nostru au avut loc mari serbări cu prilejul împărţirii premiilor elevilor meritoşi dela şcoalele secundare.

Serbarea la „Liceul Traian" a început cu Imnul regal, corul fiind condus cu măestrie de d. profesor I. Paulian; după aceasta d. Alex. Bărcăcilă, director, a ţinut o frumoasă cuvântare, arătând că din 930 elevi cari au urmat regulat la cursuri foarte puţini au rămas repetenţi şi corijenţi.

Elevii premiaţi au fost: Moisa M. Gh. a luat premiul I pe întreg liceu cl. II B; Cl. I A Străchescu Cornel pr. I, al II Păiuş Traian; cl. I B. Bălan, II Cismarii Ioan; cl. II A pr. I Paraschiv D., pr. II Ionescu Lucian, pr. III Iotta; cl. II B Roşu V. D.; cl. III A Glavici Mircea pr. I, pr. II: Spinieanu I. Em. Ioan; cl. III B Gherghinescu V. Ioan pr. I, Cilibia Gh. Vasile pr. III; cl. IV A menţiune Sabetai L. Andrei; cl. IV B Constantinescu Gr. D. pr. I, pr. II Badescu N. Gh.; cl. IV C menţiune Hornaiu I. I.; cl. V r Protopopescu I. Eugen pr. I; Mezinca D. Gh. pr. II; cl. V menţiune Trandafirescu I. I.; cl. VI Martinescu C. I. pr. I, pr. II: Cernăian Florentin, Socolescu D.; cl. VI m Enescu C. Ilie pr. I, Belaşiu I. Mircea pr. I, Alexandru D. pr. II, Giuhat Iancu pr. III; cl. VII Onuţă C. pr. I, Radulian At. pr. II, Dima Al. pr. III; cl. VIII menţiune Marinescu M. M.

— Elevii şcolei civile de stat din Hunedoara (Ardeal) în număr de 70, au sosit în oraşul nostru fiind însoţiţi de d. profesori şi d. director Popa. Au cercetat oraşul în toate părţile şi a doua zi au plecat la Orşova şi insula Ada-Cale, plecând cu o frumoasă impresie despre cele văzute. După acea au sosit alt grup dela seminarul din Râmnicu Vâlcea în număr de 60, vizitând castrul roman, ruinele şi muzeul dela Liceul Traian.

G. Nastasescu

ABONAMENTUL: Pe un an 200 lei. Pentru săteni, învăţători, profesori, preoţi, studenţi, funcţionari, meseriaşi şi muncitori 150 lei pe un an. Abonamentul se plăteşte înainte; se face abonamente şi pe jumătate an

Cultura Poporului

Abonamentul pentru instituţii financiare, biblioteci, cluburi şi localuri publice 300 lei. Pentru sprijinitorii foaei minimum 300 lei. In America 3 dolari. In Jugoslavia 100 dinari pe an. In străinătate 300 lei pe an

SAPTAMANA POLITICA

IN ŢARĂ

Partidul poporului a încheiat înţelegere cu partidului şvăbesc (german). In baza acestei înţelegeri, în momentul când averescanii vor lua conducerea ţării, şvabii îi vor ajuta la alegeri.

Averescanii se obligă să le dea în schimb toate mandatele germane şi se numească şi prefecţi de-ai lor. Autonomia comunală şi judeţiană va fi restabilită. Averescanii se mai obligă să aplice toate prescripţiunile tratatului de pace referitor la problema minorităţilor.

Averescanii sunt de părere că scăderea leului va aduce cu sine căderea guvernului liberal, iar ei vor lua locul, având în program în locul întâiu restabilirea situaţiei economice.

Se mai aude că averescanii ar fi început înţelegeri la fel cu germanii din Bucovina şi saşii din Ardeal. Saşii însă sunt împărţiţi în două grupe. Una dintre aceste grupe de sub conducerea d-lui Hans Otto Roth, sunt mai mult de partea liberalilor.

Ruptura între partidul naţional-ţărănesc, abia încheiat, s'a şi făcut.

Dupăce congresul ţinut în 22 Iunie la Bucureşti, hotărâse ca şefia partidului o va avea d-l I. Maniu, ţăraniştii, răsgândindu-se au cerut, că partidul până la definitiva reorganizare să fie condus pe lângă d-l Maniu şi de d-l Mihalache.

ÎN STRĂINĂTATE

In Anglia dl Herriot, primministrul Franţei a avut o întrevedere cu primministrul Angliei, dl Macdonald, asupra chestiunilor ce se vor discuta la conferinţa Marei Inţelegeri, care va avea loc peste câteva zile la Londra.

Dl Herriot a declarat, că a ajuns la înţelegere cu dl Macdonald asupra unui text comun, care să stabilească punctul de vedere al Franţei şi Angliei referitor la aplicarea raportului experţilor (comisiei care studiază puterea de plată a Germaniei).

ÎN ITALIA uneltirile contra guvernului încă nu s'au terminat. Presa (gazetele) din opoziţie aduce necontenit ştiri despre situaţia încurcată a guvernului. Consilinl de miniştri a adus o hotărîre că va aplica regulamentul presei, care a fost aprobat încă în anul trecut. Astfel presa va ajunge sub cenzură.

ÎN CEHOSLOVACIA, — după cum scrie Prager Presse — se fac mari pregătiri în vederea conferinţei statelor Micei Înţelegeri (România, Ceho-Slovacia şi Jugoslavia). Numitul ziar spune, că Mica Inţelegere, deşi este o alianţă cu scop hotărât, totuşi, ia urmăreşte în primul rând menţinerea păcii generale şi ca atare o preocupă serios tot ce ar putea să întărească sau să slăbească această pace.

Se pare că se va discuta şi chestia rusească, după cum s'a mai dissutat şi astă iarnă la Belgrad şi vara trecută la Sinaia.

Intre Cehoslovacia şi Italia s'a încheiat un pact pe colaborare (contract de conlucrare) alcătuit din 4 puncte.

DIN IUGOSLAVIA ni-se aduce ştirea, că şeful partidului anatomist ervat (la început ţărănesc), Ştefan Radic va fi dat în judecată fiind acuzat că face propagandă antimilitaristă şi antinaţională. Guvernul până acuma a încoujurat să ia această măsură nevrând să creeze martiri acestei cauze.

Radici acuma este în Moscova, vrea însă să se reîntoarcă la Viena. Guvernul vienez însă nu-i admite ospitalitate.

Ministerul de externe, dl Ninesics, a plecat la Praga ca să ia parte la conferinţa Micei Inţelegeri. Dsa a declarat că este autorizat, că în caz că s'ar lua în desbatere chestiunea rusească, să nu recunoască „de jure" guvernul rusesc, până când Marea Inţelegere nu se va pronunţa în această privinţă.

IN BULGARIA s'a descoperit o organizaţie comunistă, care voia să introducă în ţară regimul bolşevic. Guvernul a declarat stare de asediu şi a introdus cenzura.

Din Basarabia.

In anul 1830, comuna noastră Chiţcani, nu avea biserică, nici cine să o facă, deoarece sătenii erau puţini. Atunci un om cu frica de Dumnezeu, anume Andrei Glodia, a strâns cu milostenia şi a pus şi dela el, aşa că în anul 1834, biserica s'a sfinţit de către Ieromonahul Andronic, slujind multă vreme cu călugării dela mănăstirea Noul Neamţ. Şi astăzi acest lăcaş este ciuruit de proectilele tri-

P. S. Sa ARHIMANDRITUL HRISAN

mise de bolşevici, cari nu puteau să sufere bisericire, şi aşteptăm vremea când va fi reparat. Biserica se află în ograda mănăstirii Noul Neamţ şi are ca hram pe sf. Nicolae.

Vorbind despre această biserică, gândul mi se îndreaptă către P. S. Sa Arhimandritul Hrisan stareţul mănăstirii.

P. S. Sa a fost şi este unul din cei mai destoinici monarhi din sfânta mănăstire. De mic a îmbrăţişat viaţa călugărească; a fost multă vreme casier al mănăstirii iar astăzi Dumnezeu a vrut să fie stareţ.

* * *

Ca să ştiu ce mai este am călătorit în câteva sate din judeţul nostru Tighina şi Cetatea Albă. Ele sunt Popurca, Esmoclia, Alexandrovca, Cipcioc, Tocuz, Manzira ş. a., şi cu părere de rău în sufletul meu am văzut că afară de cele 3—4 cârciume pentru otrăvirea trupului şi a sufletului, nu se mai află nimic; orice cultură şi progres pe tărâmul naţional e în amorţire.

Voi lua înţelegere cu d. D. Cazacu, preşedintele Societăţii „Împăratul Traian" din Tighina, şi de va fi cu putinţă vom înfiinţa şi pe aici societăţi culturale.

In comuna Manzira, mulţămită dlui Marinov, preşedinte s'a înfiinţat o cooperativă agricolă, unde sătenii găsesc pe lângă uneltele agricole şi pământ. Aici m'am întâlnit cu d administrator agricol Aolăriţii Gh., care munceşte din răsputeri pentru binele obştesc. Tot aici am putut sta de vorbă cu artistul Moldovan Dimitrie Vrânceanu, (născut în acest sat) fost la Teatrul Imperial din Petragrad, Constantinopole şi Italia şi decorat cu medalia de argint a împăratului turcesc. Astăzi acest artist şi-a găsit refugiul şi liniştea în pădurea Manzira. Căutăreţul primindu-mă cu multă bunăvoinţă în căsuţa sa, unde mai erau soţia şi trei copii, el mi-a cântat: „La noi sunt codri verzi de brad" şi am rămas adânc mişcat. Se adevereşte zicătoarea românului: piatra scumpă luceşte şi în mijlocul noroiului.

In comuna Alexandrovca, am cunoscut pe locuitorul Vasile Baltă, un bun şi credincios român. El fiind maestru lemnar şi ferar a făcut multe şi frumoase lucruri în biserica din sat fără nici o plată, ci numai din credinţa ce o are faţă de Dumnezeu.

In ziua de Sfânta Treime, am avut fericirea a lua parte la slujba bisericească făcută de către bătrânul preot Ion Gâbjălă şi cântăreţul Ion Economu. Biserica a fost terminată şi sfinţită de vrednicul fost primar Parfemie Ţânţar şi prin stăruinţa epitropului Iustafie Ţânţar. Tot aici se mai află o frumoasă bancă sătească „Albina". Preşedinte al acestei bănci e d. Pavel Orheianu, iar secretar M. Moscovici învăţător.

In comuna Tocuz, am dat de un vrednic gospodar Andrei Ganţ, care face cinste satului. El are casele mari învelite cu ţiglă şi podite pe jos, beciu frumos de piatră, doi cai buni, 300 de oi şi mai presus de toate o vie de viţă franceză, care rar se poate găsi prin partea locului.

I. MIRON

Activitatea Externatului secundar de fete din Botoşani

Cu prilejul sfârşitului de an, toate şcolile din localitate s'au întrecut prin serbări, conferinţe, expoziţii, — rodul muncii şi activităţii lor în cursul unui an.

In ziua de 26 Iunie, Externatul secundar de fete „Carmen Sylva" de sub direcţia d-nei N. Adam, a deschis expoziţie, la care a luat parte multă lume.

In camera de pictură, desemn şi caligrafie, am văzut multe lucrări bune şi de cele mai cu samă: desemne şi peisage lucrate de eleva Adamin Viorica din cl. 2; Isus Hristos (desemn) de Rodica Vasiliu. Un cap de expresie (pictură) de Antonia Adela, cl. 4; picturi şi aquarele reuşite de eleva Mehedinţeanu. Elevele Dohotariu Aurora, Darie Ileana şi Rotundu Lucreţia au răspândit cu multă dărnicie lucrărilor lor de seamă; de asemenea şi Liurca Mărioara. Un peisaj de iarnă de Grosu Eugenia din cl. 4. Lucrări foarte bine reuşite ale elevelor Brumărescu, Braverman, Ţăranu, Carale, Adamin Maria şi Ivanovici Irina.

In sala de obiecte de vânzare, aici sunt aşezate feldefel de lucruri casnice lucrate frumos ca: prosoape, cămăşi, ş. a, apoi vase pictate cu motive româneşti, arabe, turceşti, egiptene, japoneze, lucruri cari au fost cumpărate de vizitatori.

Camera cu lengerie (albituri) copilărească, cuprindea feldefel de lengerii pentru copii, toate lucrate artistic şi în stil românesc.

Camera de broderii. Aici ochiul nu ştie pe ce să se oprească; aici sunt aşezate tot ce poate fi mai frumos, mai de gust şi mai reuşit în arta brodoriilor şi a filleurilor.

Intre altele sunt două cuverturi pentru pat, lucrate în fillet de elevele Darie (cl. 5) şi Ţaranu (cl. 4); apoi feţe de masă în ajour şi broderii fine.

Două rochii de pânză de casă, artistic lucrate de surorile Carale, în ajour, cu fillet. In toate părţile sunt răspândite perne cu broderii artistice şi broderie albă. Cu acest prilej îmi amintesc că acum doi ani această şcoală a expus broderii şi ţesături din toate genurile la expoziţia „Tinerimea română" din Bucureşti, şi a stârnit admiraţie pentru care juriul expoziţiei a acordat premiul I; onoare care se resfrânge asupra elevelor şi asupra neobositei maestre de lucru manual d-na Netti Adam, directoare, întovărăşită de d-ra Lucreţia Sadoveanul maestră de lucru.

Camera cu secţia cusăturilor româneşti, aranjată cu gust frumos e minunată.

Aici sunt lucruri unde a trebuit răbdare de luni de zile şi îndemânare artistică. Un covor turcesc lucrat de eleva Brumărescu E. cl. 7; un covor în relim de o frumuseţe rară, de Manea Florica, cl. 5; alte covoare de elevele: Antonescu Maria, Spotheim Rebeca; un gobelin japonez de Paula Milian, cl. 7; apoi perne cu motive româneşti şi altele.

Intr'un colţ văd un frumos costum bănăţean.

D-na N. Adam, merită laudă, că din iniţiativa proprie, a înfiinţat o secţie cu şapte războaie unde se lucrează ţesătoria de covoare în stil românesc.

O astfel de muncă nu poate să aducă decât mulţumirile botoşănenilor.

Const. Gh. Cucu

Serbarea dela cimitirul eroilor din Dumbrăveni

La 29 Iunie s'a sărbătorit cu un deosebit fast inaugurarea cimitirului eroilor din satul Dumbrăveni, judeţul Botoşani.

Dimineaţa s'a adunat în curtea bisericii lume multă din localitate şi din judeţ. Pe şosea s'au aşezat pentru trecerea în revistă unităţile de infanterie şi cavalerie, trimise de garnizoana Botoşani. In dreptul şcoalei primare No. 1 s'au aşezat elevii şcoalelor din comună. Procesiunea a pornit, în frunte cu odoarele bisericii şi clerul, spre cimitirul eroilor. In tot timpul drumului gorniştii au sunat marşuri.

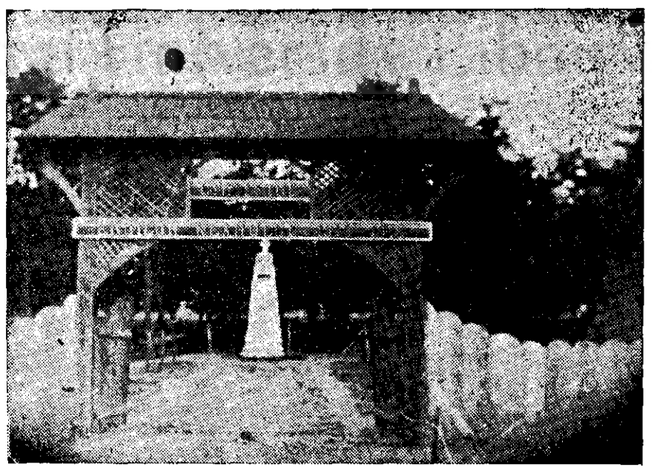

CIMITIRUL ŞI MONUMENTUL EROILOR

Ajuns la cimitir, publicul s'a aşezat pe lângă gardul de sârmă ghimpată, care înconjoară cimitirul, iar cavaleria pe şosea. In cimitir nu au intrat decât reprezentanţii autorităţilor, elevii şcoalelor, gorniştii şi infanteria pentru darea onorului. După oficierea slujbei religioase a vorbit preotul V. Gheorghiu. Apoi pe rând d-nii Lt. Colonel Drăgoescu din partea armatei, Gh. Platon, administratorul plăşii Bucecea în locul d-lui prefect, care n'a putut lua parte, Gh. Mihalcioc în numele învăţătorilor, Dr. Manoliu-Burdujeni în numele comitetului judeţean pentru îngrijirea mormintelor eroilor, Corneliu Busneanu, învăţător, în numele comitetului care a îngrijit cimitirul, maior Fotescu din partea societăţii „Mormintele Eroilor" şi V. Cărăsură, primarul comunei, care a luat în primire monumentul şi cimitirul.

Apoi s'a făcut în faţa cimitirului defilarea trupelor şi cortegiul s'a reîntors la biserică în ordinea în care a venit.

După amiază s'a dat într'o clasă a şcoalei No. 1 o masă pentru oaspeţii străini iar după aceea a avut loc o serbare câmpenească în grădina băncii populare „Dumbrava". Serbarea ar fi avut o reuşită şi mai mare, dacă ar fi sosit muzica militară, după cum erau puse lucrurile mai dinainte. Comitetul local însă, neştiind de nevenirea muzicei militare până în ziua serbărei, n'a putut angaja o altă muzică. Gorniştii grănicerilor însă au cântat după putinţă să ţină locul muzicei şi au isbutit în mare parte.

O producţie artistică s'a dat de către tineretul din Dumbrăveni. Un cor de adulţi a executat mai multe coruri naţionale. Elevii şcoalelor au spus poezii, iar un grup de absolvenţi ai şcoalei primare sub conducerea d-lui P. Dorn, au jucat cât se poate bine piesa „Pe-aici nu se trece". Foarte frumos a fost şi jocul naţional „Ardeleanca" executat de elevii şi elevele şcoalelor primare sub conducerea d-rei învăţătoare L. Săvulescu.

Amintim pe lângă toate acestea şi gestul duios şi camaradesc al reg. 4 Roşiori, care şi-a trimis salutul eroilor săi, înmormântaţi în Dumbrăveni în timpul zilelor grele de războiu, printr'o delegaţie, care a adus o frumoasă cunună de flori. Ne pare rău lipsa unei asemenea delegaţii şi din partea garnizoanei Râmnicul-Sărat, care îşi are eroi înmormântaţi în Dumbrăveni şi care a fost înştiinţată din timp de inaugurarea cimitirului.

Serbarea a avut un desăvârşit succes, cuvântările ţinute a înduioşit publicul, a fost una din zilele cele mai frumoase pentru dumbrăveneni, pentru tineret, un imbold de muncă şi sacrificiu, când ţara va avea nevoie de braţele lor, căzând cum sunt răsplătiţi eroii cari au vărsat sângele pentru a făuri România Mare. Cinste lor.

CO=ST. SUFITEANU

CRONICA CRAIOVEANĂ

Intre serbările şcolare date pe scena Teatrului Naţional, care au avut un succes destul de mulţumitor a fost şi serbarea institutului de fete al Societăţii Ortodoxe Naţionale din localitate.

Programul compus din frumoase numere de muzică şi gimnastică, s'a desfăşurat cu o adevărată maestrie în seara de 14 Iunie.

Serbarea s'a deschis prin cântece executate bine. După aceasta urmează piesa „Dejunul Impăratului" o comedie într'un act.

D ra Marg. Cioclan în rolul Baronesei de Sentonofrie a fost bine, autoritară şi severă dar totuşi miloasă în faţa nenorocirei Germiniei.

D-ra Viorica Făgeţel a fost una din cele mai simpatice eleve în rolul Alixi fica cea mai mică a Baronesei.

D-ra Sev. Bumbăcescu în rolul Marcelei, bine.

O siluetă drăguţă, gingaşe şi plină de duioşie a fost d-ra Elena Rădulescu în rolul Germiniei, sora condamnatului. In nota: Silvia Popescu, Zoe Berheresecu, M. Drăguşinate, ş. a.

După aceasta urmează piesa „Fetiţa orfană" jucată de către elevele acestui institut.

* * *

Cunoscuta societate „Prietenii Ştiinţei" a organizat în seara zilei de 25 Mai o audiţie muzicală, cu scopul de-a ridica un palat cultural.

Această audiţie a fost însoţită de o conferinţă a avocatului Mitu Stoenescu, vorbind despre valurile de imoralitate ce inundă astăzi societatea noastră.

După expunerea d-lui Stoenescu, a urmat audiţia, executanţi fiind elevi d-nei Jeny Ciolaç.

* * *

Duminecă 8 Mai în faţa unui public nu tocmai mulţumitor a avut loc în sala Teatrului Naţional examenul eleviilor dela conservatorul de artă dramatică de pe lângă acest teatru. Juriul a fost compus din: d-na Elena Farago, C. D. Fortunescu, D. Constantinescu, Gr. Drăgoescu, directorul teatrului şi Al. Dem. Dan.

* * *

In urma dării afară a d-lui Al. Dem. Dan dela Teatrul Naţional, d-l director al acestui teatru, Gr. Drăgoescu a făcut o strălucită angajare pentru viitoarea stagiune în persoana cunoscutului şi talentatului artist Ion Manolescu împreună cu d-na Maria Veera.

Incredinţându-i-se totdeodată şi direcţiunea de scenă sperăm că stagiunea ce va veni ne va aduce o adevărată surpriză şi cred că de data aceasta nu va mai exista o aceiaşi supărare din partea publicului faţă de teatru, ca în celelalte stagiuni.

* * *

O şleahtă de indivizi şi individe de a căror moralitate suntem încă în dubiu, prezintă într'una din serile trecute, o revistă de prost gust şi plină de trivialitate, prin a cărei reprezentare, nu putea să toarne decât venin în sufletele celor de faţă, spectatori compus în cea mai mare parte din tinere vlăstare.

Reprezentarea acestei reviste pe scena teatrului Belle-Vue, nu a fost decât o surprindere în cercurile intelectuale ale Craiovei, şi a doua ei reprezentare anunţată a fost oprită cu poliţia. Faptul acesta nu poate decât să ne bucure pentrucă vedem că şi noi craiovenii ştim să luam măsuri cu adevărat drastice, atuncea când vedem că peste sufletele noastre vine să ni-le înegrească, câte o imoralitate, cum a fost cazul cu reprezentarea revistei despre care vorbesc, intitulată „Sus perdeaua, jos masca."

Cu toate că aceasta a doua reprezentare a fost oprită, trupa de diletanţi care juca aceea revistă cu pecetea îndrăsnelei pe frunte nu ezită de-ai anunţa pentru a treia oară reprezentarea.

Din fericire însă publicul craiovean care şi-a dat seama de imoralitatea acestei reviste a căutat ca să nu se prezinte la reprezentaţie aşa că trupa noastră improvizată a fost nevoită ca să-şi anunţe singuri suspendarea reprezentaţiei, de data aceasta fără ajutorul poliţiei.

Pe semne că şi-au dat singuri seama de reputaţia revistei lor.

Dacă ar fi recunoscut aceasta dela început cred că ar fi fost mai omenesc.

* * *

Duminecă 29 Iunie, a avut loc în sala teatrului Belle-Vue serbarea de fine de an a tuturor şcoalelor secundare din localitate.

La aceasta serbare a luat cuvântul d. director al liceului „Carol I" N. Balaban, în numele tuturor şcoalelor secundare din localitate. D-sa ne-a arătat toate îndatoririle şcolarului ce trebue să le aibă în şcoală.

După aceea d-sa încheie aducând elogii M. S. R. Ferdinand I Rege al României Mari şi excelenţii sale d. ministru dr. C. Angelescu, în timp ce muzica intona Imnul Regal.

După d-sa, ia cuvântul d. Cheţeanu, arătând importanţa comitetelor şcolare în secundarea directorilor. D-sa arată rând pe rând toate îmbunătăţirile făcute de d-l ministru Angelescu, transmiţându-i cu această ocazie o telegramă de mulţumire.

D-sa termină adresându-se către elevi şi eleve făcându i atenţi despre devotamentul ce l-a arătat soldatul şi femeia română în războiul pentru întregirea neamului.

Serbarea se sfârşeşte cu împărţirea premiilor la elevii meritaşi.

* * *

In zilele de 27 şi 28 Iunie a avut loc expoziţia de fine de an a şcoalei profesională de fete „Madona-Dudu". Deşi nu mă pricep la lucrurile de gospodărie, totuşi pot spune că am văzut lucruri cu adevărat de artă. Cele câteva saloane frumos împodobite aşezate cu mult gust, dau un aspect plăcut vizitatorului.

In salonul de lingerie sunt expuse numeroase lucruri lucrate cu cea mai mare curăţenie şi eleganţă. Este un adevărat bazar de acest soi.

In salonul de broderie artistică numeroasele lucruri expuse altfel ca şi la lingerie ne-au uimit. Numeroase perne de matase brodate cu fel de fel de desenuri care mai de care mai grele, au fost într'o notă cu desăvârşire reuşite.

Salonul atelierului de ţesut trebuie să spunem că el a întrecut ori şi ce aşteptări. Covoarele expuse, admirabil lucrate, precum şi pânzeturile lucrate atât de fin ne-a încredinţat pe deplin că cu o astfel de expoziţie nu poate să se prezinte ori şi ce şcoală şi că la această şcoală se munceşte cu adevărat.

GH. I. CHIŢIBURA

DIN ROMAN

GÂNDURI ŞI FAPTE

Laurii şi omagiile nu se aduc parveniţilor nici trădătorilor, ci inimoşilor eroi, cari au realisat cu sângele şi cu faptele lor idealul sfânt al unui neam...

Aceste cuvinte înălţătoare invocă pentru noi un înţeles tainic şi plin de mister, divin, căci în sufletele noastre, astăzi — când ne gândim la cei-ce s'au jertfit pentru înfăptuirea secularului vis de aur — se naşte un sentiment de recunoştinţă şi de admiraţie. Lângă mormintele eroilor necunoscuţi, în cari zac osemintele şi cenuşa lor, din misterioasele înălţimi — lanoi — o stea s'a coborit, de-a scormonit, licurind în inimile noastre îndoliate, dragostea amintirii de cei ce au murit vitejeşte, luptând cu 'n eroism neasemuit de mare, pentru sfânta libertate. Ziua eroilor prezintă, pentru neamul nostru, un interes capital, căci vocea celor-ce s'au jertfit pentru neam şi ţară, astăzi bate la poarta inimilor noastre, făcându-ne să ne ducem cu gândul la zilele grele de bejănie, la tortura foamei, la isbucnirea epidemiilor de tot felul, la sângele care a curs gârlă din vinele eroilor noştri ca din basme... Şi iată că dorul pentru cei-ce şi-au jertfit viaţa pentru noi, dorul de cei-ce s'au posternat în faţa altorului dreptăţii, pentru a prinde curaj, ne face să le aducem elogii.

La Roman, ca 'n toată ţara, ziua eroilor prezintă ceva tainic şi ea a fost sărbătorită cu mare fast; pelerinajul spre cimitirul eroilor prezintă un decor înălţător, dar cernit; la mormintele gradiatorilor români, după ce s'a oficiat servicul religios, s'au ţinut câteva necrologuri: întâiu a vobit P. Sfinţitul Episcop Lucian Triteanul, care a arătat cât de mare a fost sacrificiul eroilor, zugrăvind, într' un colorit viu, dorinţele provinciilor subjugate de a se aduna la sânul mamei lor, încheind astfel: nu moartea face eroii, ci iubirea. Apoi a vorbit colonelul garnizoanei, care cu o prezenţă impunătoare a deşteptat în sufletele tuturora: dragostea şi recunoştinţa de cei jertfiţi. La sfârşit a vorbit profesorul de filosofie, Sterie Diamandi, care într'o cuvântare însufleţită şi îmbrăcată cu haina gândirii antice, a schiţat toate suferinţele românilor, arătând care este rolul orfanilor de războiu, sfârşind cu aceste cuvinte pline de simţimânt: „orfani, invalizi, eroi şi femei văduve din războiu, nu plângeţi, căci astăzi sunteţi încununaţi cu lauri; văduve şi femei, cari aţi alintat o frunte de viteaz, fiiţi mândre sfidând pe acele femei cari trecând cu automobilul pe lângă voi vă stropesc cu noroi, căci acestea nu au dreptul de a se bucura de o cinste ca a voastră, fiindcă ele au alintat o frunte de parvenit, o frunte de traficant. Iar voi orfani şi toţi cei-cari formaţi generaţia tânără de azi, datoria voastră e de a face o Românie nouă, luând biciul şi alungând din templul sfânt al României pe toţi zarafii şi pentru aceasta: sus inima."

Această zi a fost un prilej de reculegere şi de înălţare sufletească care a pecetuluit în inimile noastre devotamentul şi jertfa eroilor noştri.

DE PRIN ŢARĂ

Din Avereşti (jud. Fălciu)

In ziua de 16 Iunie c., s'a deschis noul local de şcoală din comuna noastră cătuna Plopi. Clădirea s'a făcut din banii adunaţi, dela locuitorii satului, de un comitet, având în frunte pe d. I. Mistreanu, învăţătorul şcoalei. Slujba religioasă pentru sfinţirea localului, s'a oficiat de preotul Gh. Lupu din comuna Arsura, după care a urmat, apoi, o masă comună, dată de fruntaşii satului. După masă s'a început serbarea şcolară, în localul şcoalei, dată de elevii şcoalei, cu concursul elevilor şcoalei normale din oraşul Huşi, la care serbare a luat parte norodul satului şi de prin împrejurimi, răsplătind cu aplauze, munca micilor şcolari Astfel s'a încheiat această zi de sărbătoare a neamului. Merită toată lauda d. I. Mistreanu, învăţătorul satului, pentru munca depusă în construirea acestui local, fiind printre primii învăţători cari au muncit în această direcţie: deasemeni şi comitetul de iniţiativă. Fie pildă tuturor

Sillcan

Din Şoşdea (jud. Timiş)

La Dumineca tuturor sfinţilor în comuna noastră a fost o întreită sărbătoare: bisericească, naţională şi şcolară, la care au luat parte peste două mii de săteni şi din satele învecinate. In această zi fiind hramul sfintei biserici (ruga din Banat) s'a făcut desvălirea şi sfinţirea unui măreţ monument al eroilor, ridicat în acest an.

Tot în această zi Societatea cercului militaro-civil din Timişoara şi-a trimis delegaţi în această comună pentru a premia elevii sărguinciosi din satele din jurul Şoşdei, cari veniseră să ia şi ele parte la măreţele sărbători din această comună.

După amiază un delegat al prefectului Timişoarii, însoţit de un brav ofiţer superior colonel în garnizoana Timişoara, sosesc în comună cu automobilul, însoţiţi de vrednicul primpretor Boleanţu şi de revizorul şcolar.

Comuna e îmbrăcată în haină de sărbătoare, împodobită cu verdeaţă şi cu un arc de triumf. Frumoasele costume călăreţi îmbrăcaţi în minunate costume de căluşeri, îi întâmpină afară din sat. O fanfară de ţărani, din satul Comoriste — instruită iarăşi de un tânăr plugar, Nicolae Peia din Şoşdea, deasemeni îi aşteapta.

Ajunşi la poarta desvârlitoare sunt întâmpinaţi de însufleţitul preot, părintele Petru Bohariu, care într'o însufleţire de nedescris zice, că poporul din aceste ţinuturi — pentru cari administraţia din trecut era o groază şi o prigonire — azi se simte fericit de a saluta în mijlocul nostru pe un reprezentant al înaltei noastre stăpâniri româneşti, precum şi pe un reprezentant mândru al mândrei noastre armate.

După aceste cuvinte, răspunde d-l primnotar judeţean, delegat al prefecturii, apoi mulţimea se îndreaptă la monumentul eroilor, unde se săvârşeşte sfinţirea.

Tăunărul Ioan Ciucurel — cel mai luminat ţăran-plugar din România-Mare — într'o cuvântare minunată arată însemnătatea monumentului eroilor.

Răspunde părintele protopop Ioan Geţia într'o înălţătoare şi mişcătoare cuvântare. Spune că biserica este mândră de a fi luat parte la toate sărbările şi momentele însemnate din istoria neamului nostru. Ce ar fi fost şi ce ar fi neamul românesc fără biserică, întreabă Sf. Sa părintele protopop. Se spun apoi poezii patriotice de către elevii Aurel Bohariu şi Traian Chichere şi se cântă mai multe cântări naţionale de către fanfară şi corul bisericesc din localitate. La „vecinica lor pomenire" se trag salve de treascuri.

Dela frumosul monument împodobit cu cununi, flori, drapel, ş. a. (menţinea se îndreaptă spre biserică înaintea căreia au loc sărbarile şcolare şi premierea elevilor. A vorbit aici frumos învăţătorul Valeriu Petanac şi a plăcut foarte mult jocul nostru naţional „Căluşerul" jucat de feciorii din Şoşdea.

După frumoasele vorbiri ale d-lor delegaţi şi a revizorului şcolar se înginge hora mare şi frumoasă în care se prind frăţeşte domni şi ţărani deopotrivă. Cu aceasta ia sfârşit serbarea şcolară ca să se înceapă frumoasa rugă dela Şoşdea, care a ţinut şi a doua zi tot în aceeaş entuziasm de bucurie şi frăţie.

Oaspeţii s'au dus din această comună cu cele mai frumoase amintiri, încredinţaţi că în plugarii satelor noastre sunt mari şi nebănuite talente — i-a convins Ioan Ciucurel, — iar şoşdenii în istoria satului lor vor avea odată nouă.

A. N.

OF ŞI IARĂ OF!

(Cântec popular din Basarabia)

COR MIXT — Culeg şi armonisat de LAURIAN NICORESCU

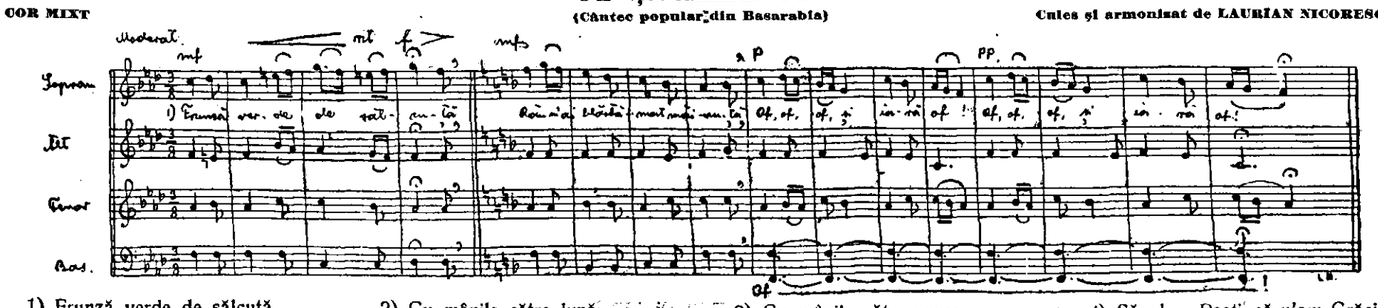

1) Frunză verde de sălcuţă
Rău m'ai blăstămat măicuţă
Of, of, of şi iară of! (bis)

2) Cu mânile către lună
Să n'am nici o voe bună
Of, of, of şi iară of! (bis)

3) Cu mânile către soare
Să n'am nici o sărbătoare
Of, of, of şi iară of! (bis)

4) Să n'am Paşti, să n'am Crăciun
Numai să tot merg pe drum
Of, of, of şi iară of! (bis)

„Mănăstirea Argeşului"

Poem dramatic muzical de I. Mureşianu

Aveam de gând să trec cu vederea critica d-lui „Sym" dela ziarele „Universul" şi „Lupta", asupra operei muzicale „Mănăstirea Argeşului", reprezentată cu ocazia vizitei „Astrei" la Bucureşti.

Şi, dacă totuşi revenim, asupra acestui moment, o facem în credinţa, că suntem datori a răspunde în interesul operei culturale muzicale româneşti, precum şi în memoria acelora a căror opere pe acest tărâm — „destul de oropsit" — cum spunea bine cunoscutul critic muzical H. Göhring — sunt menite a forma: „o eră noauă pe tărâmul nostru muzical", şi „nuclee, în jurul cărora se va cristaliza desvoltarea noastră pe tărâmul muzical."

Ne reamintim entuziasmul şi ropotele de aplause — cu ocazia executării operei „Mănăstirea Argeşului" de corul „Carmen" în Bucureşti în anul 1906, a căror semnal îl da însă-şi M. S. Regina Carmen Sylva; astăzi surprinşi de critica d-lui „Sym", ne vedem îndemnaţi a deschide o pagină din archivă, în atenţia **celor chiemaţi** a veghia asupra destinelor operei de artă muzicală românească. Credem, că facem cel mai bun serviciu acestei cauze, de interes general cultural, când lăsăm să urmeze, mai jos criticile tuturor ziarelor mari din capitală, şi la „Revue d'Art Dramatique et Muzical" din Paris cu ocazia executării operei muzicale „Mănăstirea Argeşului" de Iacob Mureşianu 1906 luna Mai, de către corul „Carmen."

1. **„Voinţa Naţională."**

„... o surpiză a fost, de sigur balada „Mănăstirea Argeşului" pentru soli cor mixt şi orchestră, de compositorul transilvănean d-l Iacob Mureşianu. Pe versurile cunoscutei legende a nemuritorului V. Alecsandri, d-l Mureşianu a ştiut, să brodeze a muzică originală ca temă, dar modernă ca orchestraţie. Diferite personagii din legendă ca Negru-Vodă, Ana Manole, un povestitor, Ciobanul şi corul ni-o istoriseşte, dimpreună cu orhestra, care aci însoţeşte, aci comentează, prin introducţiile simfonice. In partea întâi sunt originale doina ciobanului redată de flaut, oboi şi viori, recitativele şi aria naratorului (care îmi pare cea mai principală parte din baladă) şi marea arie alui Manole şi jurământul (în forma unui allegro). Preludiul, prin care deschide partea doaua, e cel mai important din întreaga compoziţie prin structura sa modernă şi lucrată după regulele şcoalei wagneriene. Prin modul, cum ne descrie frumuşeţile naturei şi starea sufletească a persoanelor din baladă şi care îşi păstrează originalitatea, poate figura foarte bine în orice program al unui concert simfonic.

Recitaţiunile wagneriene ale naratorului, disperarea lui Manole, deslănţuirea furtunei redată prin cor şi orchestră, duioasa arie alui Manole, duetul (Ana-Manole) şi terţetul final (Ana-Manole-Cor), cari au stors chiar lacrămi din ochii Reginei şi auditorului, face lucrarea d-lui Mureşianu, o compoziţie valoroasă, menită să trezească şi pe cel mai blazat meloman.

Modul cum a fost interpretată balada a reuşit să ne dea ocazia să ascultăm o compoziţie, **prin care se deschide** o eră nouă pe **tărâmul nostru muzical** şi să sperăm că Societatea „Carmen" va ţine seama de dorinţa exprimată de M. S. Regina faţă de compositor, care a fost chemat în loja regală şi viu felicitat şi aclamat de public, — de a se repeta cât de curând balada, dimpreuna cu partea a treia (la acest concert s'a executat numai două).

Succesul obţinut de corul „Carmen" şi de compozitorul Iacob Mureşianu, prin concertul de Duminecă **ne lasă să întrevedem timpuri, mai bune şi mai frumoase pentru muzica românească destul de oropsită până acum.** **H. Göhring."**

„UNIVERSULI"

„Unul din cele mai interesante concerte din ăst timp. E o înaintare, care trebue se bucure şi se mândrească pe ori ce partizan al artei naţionale.

Concertul s'a început cu... A urmat partea cea mai importantă a programului „Mănăstirea Argeşului" de Iacob Mureşianu.

D-l Mureşianu a împărţit versurile la diferite personagii... orchestra acompaniatoare şi comentatoare reservându-şi pentru dânsa singură, întroduceri simfonice, **din cari prefer de sigur pe cea dintâi mai originală,** celei de a doaua, mai wagnerian pretenţioasă. Fiindcă e vorba de Argeş în jos şi în sus, de ciobonaş din fluer doinaş doineşte şi flautul din orchestră viorile apucă şi ele un motiv săltăreţ românobănăţean şi alte motive cu caracter naţional, constituind cu totul o culoare locală, o notă personală, ce dela acest prim preludiu se întinde şi asupra unei părţi ale întregei balade.

Publicul a primit bine această muzică... s'au făcut meritate ovaţiuni d-lui Mureşianu şi M. S. Regina i-a presentat înaltele-i felicitări.

După acest succes, celelalte bucăţi ale programului intervertit, parcă au cam pălit.

M. C. L."

Raportul muzical al **„Adevărului."** (9 Mai v. 1906) scrie:

„Concertul de eri dat la Atheneu a fost un mare succes pentru conducătorul, şi pentru muzica naţională."

Piesa de resistenţă a programului a fost balada „Mănăstirea Argeşului" de d-l Iacob Mureşianu. D-l Mureşianu a tradat-o după felul oratoriilor lumeşti ale lui Haydin... Motive de doină şi hore străbat partiţia din când în când, fără abuz şi bine împletite, pentru a da întregului un caracter naţional, un suflu personal, o continuitate de stil, care dă unitate compoziţiunei şi un colorit românesc, face din această lucrare o compoziţiune de valoare menită se trezească oricând entuziasmul publicului nostru şi noi sperăm că marele succes, pe care l-a obţinut va face pe d-l Kririac...

E. D. F."

„PROTESTAREA"

„Succesul concertului a fost „Mănăstirea Argeşului"...

In primul rând poşedă technica orchestrei moderne în toată întinderea ei...

Introducerea părţei a doaua e prea puţin populară...

Poate datorită faptului că elementul poetic ce'l au la bază naraţiunea, corurile, deşi bine ritmate şi frumos studiate, nu ne dau acea împresiune de obiectivitate, care reese la Haendel, Wagner... din cause, că obiectul poetic e mai puţin puternic, decât subiectivismul d-lui Mureşianu. Acest lucru de altfel nu constitue nici un defect.

Pentru a face o comparaţie ne referim la d-l Kririac. D-sa natură mult mai obiectivă accentuiază în arta d-sale ritmica şi elementul contra-punctului. De altfel, pe de oparte, **tendinţa d-lui Mureşianu, pe de altă parte acea d-lui Kririac vor forma cele 2 nuclee în jurul cărora se va cristaliza desvoltarea noastră pe tărâmul muzical."**

G. S."

Un alt ziar (vezi Serbările dela Blaj 1911 publicată de Desp. IX. al Asociaţiunei pag. 326) scrie următoarele:

„Mănăstirea de Argeş" este, după părerea noastră prima operă dramatică muzicală la noi la Români, ce întruneşte toate exigenţele muzicii clasice moderne şi se poate pune, şi ca muzică vocală şi ca muzică instrumentală, alături ca compoziţiile de acest fel ale naţiunilor mai apusene.

Accentele melodiilor poporale române răsună din toate lucrarea, ca un fir roşu, aşa că nici un moment nu ne simţim străini, ci mereu numai între cei ce simt cu noi, vorbesc limba noastră şi exprimă sentimentele, superstiţiile, cugetele, credinţele, fala şi gloria neamului românesc."

Iar nu vechiu crtic a maestrului Mureşianu (Opul cit. pag. 344) anulizând, muzica piesei „Mănăstirea Argeşului" zice: „Haina muzicală în care d-l I. Mureşianu a îmbrăcat admirabila poezie epică-lirică, nu este o haină de ştofă uşoară, ci este o ţesătură tare şi fină, care pe lângă frumseţă mai denotă şi trăinicie. Muzica e puternică şi deşi se prezintă în costumul clasicismului, după toate cerinţele artei, ea totuşi se impune ascultătorului român în mod iresistibil. Este soiul de muzică naturalistă, întrodusă de marele compositor german Wagner şi acum cu mare succes cultivată de Italieni, cum e Mascagni, iar în timpul din urmă Verdi şi de Francesi cum e Massenet."

Astfel vorbiau ziarele, la ceea ce eu, sărmanul muritor nu mai am nimic de adaugat, decât doar să amintesc „criticilor" muzicali şi mai ales acelor, ce deţin azi răspunderea avântului naţional — pe terenul operei de artă muzicală, că a venit timpul, pentru desgropparea „acelor mărgăritare" ale muzicei româneşti, cari au fost atât de apreciate chiar şi de străini, pe când noi le hulim.

Căci, dacă **„Mănăstirea Argeşului" şi numele maestrului Mureşianu, le aflăm trecute** în revista **„La Revue d'Art Dramatique et Muzical** (Vezi No. din 20. Iunie 1906) care apare de 21 ani la Paris şi cum scrie d-l Leon Alcalay, într'o scrisoare adresată maestrului Mureşianu „apare în editura marei Case" „Librairie Moliere" şi este, dintre toate publicaţiunile de teatru şi de muzică, cea mai interesantă şi cea mai documentată, având legături în lumea întreagă şi publicând corespondenţe asupra mişcării teatrale şi muzicale din toate centrele mari artistice — credem, că datorăm mai multă cuviinţă „Mănăstirei Argeşului" şi celorlalte opere, neîntrecute încă la Români, a maestrului Mureşianu.

Delabraşov

Slujitorii ţării

Dăm aici chipul unui vrednic jandarm, şef de post din Volcineţ, Bucovina, Petre Potlog.

Venit din comuna Sculeni, jud. Iaşi, a adus cu sine toată dragostea de frate pentru comunele noastre Volcineţ Cerepcăuţi şi Bahrineşti, în cari îşi îndeplineşte de 2 ani serviciul greu de şef de post în modul cel mai corect.

PETRE POTLOG

A stârpit hoţiile, cari se făceau la Cfr. pe linia Vadul-Siretului şi Vicşani, înaintând parchetului pe ceferistul decăzut Solomciuc, care făcea spargeri de vagoane, şi pe comerciantul Kipe Caţ, care cumpăra articolele furate pe un preţ de nimic. Călit în luptele dela Mărăşeşti şi Oituz propagă naţionalismul între minoritătile rutene din raza postului său şi ajută la stârpirea alcoolismului şi a tuturor relelor fiind un sprijinitor preţios al intereselor comunei, şcoalei şi bisericii. E lucru de înţeles, cumcă Lipe Caţ ar vroi să-l înlăture din comună prin denunţuri false la autorităţile superioare, noi însă îi mulţămim pentru stârpirea hoţilor şi îi promitem tot concursul nostru. Astfel de jandarmi fac cinste ţării.

M. C.

Fapte bune de-ale jandarmilor

Săteanul Gheorghe Ştefan al Spătăriţii din comuna Forăşti-Folticeni, a denunţat şefului de post al secţiei Moldova-de-jos din compania Folticeni, că în casa sa se află banditul Ion Manolache, care este înarmat.

Plutonierul major Casapu Gh. care ştia că acest hoţ este periculos, fiindcă a făcut multe tâlhării şi omoruri, că este condamnat la muncă silnică pe viaţă şi a evadat (fugit) din închisoare, a format imediat o poteră compusă din următorii jandarmi: plut. Catana I., plut. Mihăilă Nicolae, sergent Cinstea Gh., Soldaţii Caraş I., Damian Gh., Ciornei V. şi Morariu Gavrilă, care mergând la casa locuitorului unde se afla banditul şi înconjurându-o, acesta văzând pe jandarmi, a început să tragă focuri de armă asupra lor. Jandarmii au răspuns, durând lupta între ei până seara. Şeful postului văzând că se apropia noaptea şi hoţul nu voeşte să se predea sub nici un chip, şi ca să nu-l scape, a luat înţelegere cu proprietarul gospodăriei şi-a dat foc casei. Hoţul simţind în odae fum, cu revolverul în mână a voit să fugă printre jandarmi, dar a fost împuşcat mortal. Pentru acest curaj, jandarmi au fost citaţi cu ordin de zi pe întreg Corpul de Jandarmii fiind daţi ca pildă celorlalţi camarazi.

DIN BOTOŞANI

Ca încheiere a unui an de muncă. şcoala normală de băeţi „M. Eminescu" şi-a deschis o expoziţie. Expoziţia este organizată de către d-l director Tiberiu Crudu în colaborare cu d-l Popa Petru, profesor de lucru manual şi I. U. Galliu, profesor de desemn, care depune o muncă neobosită pentru ca frumoasa artă a picturei să fie cât mai bine cunoscută de către elevii săi.

Acest lucru se poate vedea din tablourile cari sunt în sala de pictură.

Intâi m'am dus în sala de lucru manual care este foarte bine aranjată şi cu gust.

O mulţime de lucruri mărunte puse pe o masă, arată răbdarea de nedescris cu care au lucrat elevii şi sârguinţa depusă de către profesor.

Pe un raft, care e aşezat lângă masă, se află un Blidar stil românesc, lucrat de către elevul Palamaru, cl. 5 şi un vas chinezesc lucrat de către elevii: Ioan Mititelu şi Const. Ştefănică, cl 4.

De aici am trecut în sala de pictură, unde am admirat mulţimea de tablouri, mari şi mici.

In această sală am putut constata că în şcoală se află multe elemente cu un talent pronunţat şi anume:

Elevii Ştefan Vasile şi Răutu Constantin din clasa 5-a în tabloul Isus pe Cruce. Sinoschi Ioan cl. 4-a în tabloul Bătrânul; Hlihor Dumitru cl. 6-a în tablourile: Mihail Eminescu şi Maica Domnului pictată în stil bizantin şi Strungaru Gh cl. 5-a în tabloul Napoleon I.

Apoi o mulţime de prapuri, rezemate de perete, toarte pictate în stil românesc.

Atârnat de un perete se află un basso relief, reprezentând pe Majestatea Sa Regele Ferdinand I-a pictat de elevul Ştefan Vasile cl. 5.

Am părăsit expoziţia pe deplin mulţumit, căci am putut constata că tot ceace se află înăuntru este cu adevărat munca rodnică a elevilor.

Aceaşi impresie mi-a făcut când am vizitat expoziţia Şcoalei profesionale de fete de sub conducerea dnei directoare şi profesoară de lucru, dna Cernescu. **N.**

Un nou aeroplan

Iată un nou aeroplan (maşină de sburat) cu două motoare, fiecare de 360 cai putere. El e astfel construit să poată duce 12 persoane, un pilot şi un inginer. Partea de jos a aeroplanului e astfel făcută încât se poate lăsa din aer în orice loc: pe apă sau pe uscat, pe o costişă şi poate porni din nou în zbor.

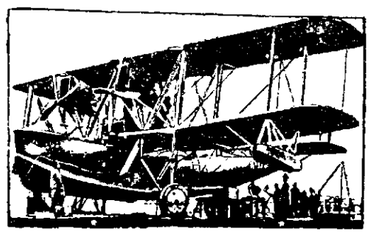

Scrisori din Jugo-Slavia

— Dela redactorul nostru —

O zi de o mare bucurie a fost pentru săteni din comuna Marcovac cu pilejul sfinţirei clopotelor dela biserică. Corul cu o mare parte din locuitori comunei îmbrăcaţi în haine de sărbătoare, au plecat să întâmpine clopotele cari au fost adase de d-l primar N. Iovanovici şi T. Ureche, neobositul luptător din această comună.

Intr'un car tras cu patru boi şi împodobit cu flori erau clopotele.

La poarta de triumf aşteptau corul şi sătenii. Ajuns aici d-l T. Ureche salută mulţimea şi predă clopotele, apoi convoiul plecă către sat în cântecele de laudă a corului către Dumnezeu, şi de pocnete de treascuri.

La marginea satului ei trec pe sub o altă poartă de triumf apoi intră în sat îndreptându-se către biserică. Aici clopotele sunt aşezate în biserică iar harnicul ţăran George Ogrin ţine o cuvântare. In ziua de Sf. Gheorghe, după Sfânta Liturghie a urmat sfinţirea clopotelor naş fiind d-ra Lucreţia Stroian şi d-l Ilie Lazar. Părintele Pavel Stoian aduce laudă sătenilor cari au ajutat la cumpărarea clopotelor dovedind prin aceasta iubirea faţă de credinţa strămoşească şi de neam.

Laudă şi recunoştinţă se cuvine d-lui primar M. Ioanovici, dlor T. Ureche, I. Popescu, N. Nicolaviciu, I. Blaj, P. Sava, Valeriu Vărădan şi Martin Miolea pentru munca depusă cu mult zel pentru aducerea clopotelor. Laudă se cuvine şi „Reuniunei de citire şi cântări„ care a dăruit 6500 de dinari pentru clopote.

In această zi Reuniunea a dat o frumoasă serbare. Cu acest prilej s'a încasat peste 2000 de dinari.

Ar fi de dorit ca în toate comunele noastre româneşti să se ţină petreceri cât mai multe să se joace piese de teatru unde publicul să tragă învăţături folositoare.

— Inainte de războiu parochia ortodoxă română din Vârâsac avea nu mai puţin de 4 coruri bine organizate şi conduse de către regretatul preot Necolae Băeşiu şi anume: cor de băeţi, corul studenţilor, cor de dame şi cor bărbătesc. Aici erau un număr de intelectuali şi 262 de familii româneşti cari dădeau înfăţişarea românească acestei localităţi. Acum au plecat mulţi intelectuali de aici şi dintre studenţi dela 120 au rămas la vreo 30 la şcoalele de aici.

Au plecat comercianţi, industriaşi şi lucrători peste 20 de familii. Dela 1918 şi până la începutul anului 1923 părea că parochia noastră slăbeşte cu desăvârşire. Dar limpezindu-se puţin situaţia şi prin însufleţirea tinerimei din Vârâsac, corurile bisericii noastre au luat din nou fiinţă şi a câştigat din nou renume aşa încât comuna bisericească din Vlajkovac cu ocazia serbării hramului bisericesc a invitat corul din Vârâsac. Concertul dela Sfânta Leturghie a fost minunat.

In scurt timp cu ajutorul preotului Ştefan Perian, a dlui învăţător Neculae Boldea şi a elevului de conservator Petrea Jurca se va reînfiinţa corul din Vlajcovac.

— M.S. Regina Maria împreună cu A. S. Principele Moştenitor Petru au plecat în localitatea Bled pentru tot timpul verei. M. S. Regele Alexandru a plecat de asemeni la Bled.

— Ploile mari au fost şi pe aici cum nu s'au mai văzut de mult. Aşa satul Opcea a fost sub apă cu vre'o 40 case; comunicaţia se făcea numai cu luntrea şi oamenii locuiau prin podul caselor şi prin hambare.

Pe străzi apa a fost de doi m. iar în grădinile din spre Nord apa a atins aproape coroana pomilor. Toţi cari doreau să vină la biserică fiind sărbătoare nu putea decât cu luntrea. Vre'o 10 case sunt cu totul dărâmate iar vre'o 20 în pragul dărâmării. **I. N.**

PIAŢA CEREALELOR

In porturile noastre din ţară, unde se înmagazinează (adună în magazii) pentru a fi duse cu vapoarele în alte ţări, s'au plătit cerealele după cum urmează:

Porumbul (cucuruzul)	450 L.	100 kg
Grâu	720 „	100 „
Orz	620 „	100 „
Ovăs	400 „	100 „

Schimbul banilor

Cu Lei am putea cumpăra bani străini după socoteala următoare:

	Lei b.
1 Franc francez . . .	12·25
1 Dolar	237·—
1 Cor. cehoslovacă . .	7.95
1 Dinar (Jugoslav) . .	2·60
1 Leva (Bulgaria) . .	1·60
100 Cor. Austriace . .	—·33
100 Cor. Ungare . . .	—·32
1 zlot polonez (aur) . .	—·47

Cercetaşii din Timişoara în propagandă culturală

Nădejdea noastră este numai în tine iubită tinerime.

Miasmele plămădite cu îmbelşugare în atmosfera infectată a vieţii publice, vor dispare şi va urma însănătoşarea spiritului. Iar garanţia acestei evoluţii, a cărei aurora se iveşte la orizont, este tineretul nostru de astăzi, generaţia şi puterea de mâine a neamului.

Apostolii nu-şi depăşesc misiunea şi nu-şi greşesc scopul. Calitatea nu li-se atribue, ci — în ordinea providenţei — şi-o au prin ei şi dela ei înşişi. Astăzi apostolii nu se mai aleg şi nu se trimet. Fiecare om trebue să-şi cunoască datoria în ordinea vieţii şi în locul unde îl pune soarta şi aptitudinele sale. Şi cel ce se ştie inspira de focul sfânt al idealului, la muncă cu zel şi la jertfe, acela şi-a câştigat calitatea de apostol.

Asemenea apostoli sunt şi zeloşii profesori ai tineretului nostru de pe la şcoli, profesori cari cu strădanie şi cu răbdare arată calea tinerimei la datoria şi la înflorirea culturei româneşti, şi pentru întărirea neamului.

In primăvara acestui an am semnalat cu deplină mulţămire, că studenţii noştri dela şcoala politechnică din Timişoara, sub conducerea profesorilor lor, au întreprins câteva excursiuni misionare de propagandă culturală prin satele noastre din Banat.

Iar acum putem spune cu mândrie că la acest apostolat s'a întovărăşit şi Cohorta cercetaşilor români din Timişoara, alcătuită din elevii liceului C. Diaconovici-Loga.

Sub conducerea harnicului şi inimosului profesor şi comandant Iosif Velcean, o trupă de elevi talentaţi şi-au format un program de misiune culturală prin centrele din Bănat. Aceşti tineri, luându-şi misiunea de apostoli, sfidând ori-ce greutate şi jertfindu-şi timpul de petrecere al mult aşteptatei vacanţe de vară şi-au început călătoria.

Duminecă, în 29 Iunie, această Cohortă, a organizat la Băile Buziaş şi în faţa unui public ales o frumoasă manifestaţie culturală ce le face onoare şi care obligă la recunoştinţă.

A fost o serbare corală muzicală, şi recitări. A plăcut foarte mult psalmul 26, opera muzicală (cor) a maestrului Vidu şi Marşul bandiţilor de Verdi.

Din frumosul discurs al d-lui prof. Velcean, reţinem partea în care a revelat, că scopul principal al educaţiei, fie în şcoală fie în societate, astăzi trebue să fie formarea caracterelor şi dragostea pentru munca productivă. Două condiţii de existenţă a fiecărui popor, care vrea să trăiască şi să se afirme — şi cu cari dacă azi, n'avem curaj să ne mândrim e de datoria generaţiei tinere a le crea şi a se impune printr'ânsele.

Discursul d-lui prof. Velcean a fost aplaudat; iar manifestaţia culturală a tinerilor elevi a lăsat în inimile românilor nădejdea a unor vremuri bune în iubitul nostru tineret. **PR. D VONIGA**

CINE doreşte să aibă colecţia întreagă din „Cultura Poporului" a anului al 3-lea, o poate căpăta, dacă trimite prin mandat poştal administraţiei noastre, suma de 80 lei. In dosul mandatului poştal să se scrie pentru colecţia anului 3.

NU UITAŢI!

FUNCŢIONARI DE STAT CIVILI ŞI MILITARI A CERE REDUCERE 10% CÂND CUMPĂRAŢI LA MAGAZINUL

„MISSIR"

CLUJ, Str. MEMORANDULUI 11.

ION. NEDELESCU

AVOCAT

BUCUREŞTI

STRADA OŢETARI N-ro 6.

dă consultaţii gratuite abonaţilor „CULTURII POPORULUI"

O sărbătoare a muncii

Incheierea unui an de activitate la şcoala profesională de fete din Cluj.

La 29 Iunie a. c., şcoala profesională de fete din Cluj, a încheiat un an de muncă într'o atmosferă cu adevărat sărbătorească. Lume foarte multă a ţinut să ia parte la bucuria elevelor.

Serbarea a fost deschisă cu „Imnul Regal" cântat de corul şcolei. Doamna Elena Crăciunescu, inimoasa directoare a şcolei, printr'o frumoasă cuvântare a lămurit publicului, rostul şcoalelor profesionale în opera de întărire a neamului românesc, prin cultură şi munca manuală, lămuriri pe care le vom împărtăşi mai jos şi cititorilor noştri, îndemnându-i să-şi dea fetiţele cu toată încrederea la şcoalele profesionale.

Elevele şcolei au cântat frumos, au jucat graţios un joc naţional şi au recitat cu mult suflet. S'a distribuit numerosse premii celor distinse la lucru şi la învăţătură.

După serbare publicul a vizitat expoziţia şcolei. Bogăţia, variaţia, fineţa cu care au fost executate lucrările precum şi aranjamentul lor au stârnit admiraţia tuturor, iar laudele pe care vizitatorii le-au adus conducătoarelor şi elevelor au fost binemeritate.

In ultimul timp şcoalele pentru fete au luat un avânt şi numărul lor — al liceelor în special — a crescut uimitor. Dar liceele nu rezolvă mulţumitor problema aceasta mare a educaţiei fetelor din pricină, că la liceu toată greutatea se pune pe învăţătura teoretică, literară şi ştiinţifică, în timp ce partea practică, gospodăria, lucru de mână, ş. a. care interesează în mod special pe femei e lăsată pe al doilea plan.

Şcoalele profesionale n'au această lacună pentrucă armonizează învăţătura cu munca productivă şi în felul acesta satisfac cu mult mai bine decât liceele necesităţile vieţii.

Durata cursurilor este de 5 ani pentru cursul inferior (gr. I.) şi de 2 ani pentru cursul superior (gr. II.) adică în total 7 ani.

D-na Elena Crăciunescu a arătat în discursul festiv toate avantajele ce le aduce acest gen de şcoale, acum înfiinţate în Transilvania, precum şi tot sporul realizat în şcoala pe care a condus-o. Pentrucă sunt lucruri prea interesante în această cuvântare le redăm întocmai.

„Şcoalele profesionale au de scop, ca pe lângă cultura generală de care are nevoie orice copilă, pe lângă *noţiunile generale asupra lucrului de mână de orice fel,* de care are nevoie femeia în viaţă, să facă ca în mod teoretic şi practic fiecare copilă să se perfecţioneze la una din specialităţile cari se predau în şcoală: croitorie, rufărie, astfel ca oricând să poată practica mulţumitor specialitatea urmată.

Se înţelege dela sine că cel mai mare folos pe care-l aduce şcoala profesională, este că fiecare elevă de astăzi, femeia de mâine, terminând cursurile profesionale nu va mai alerga pentru lucru la croitorese — astăzi mai toate străine — care, cele mai adeseori lucrează prost şi scump, ci-şi va confecţiona singură cu gust şi ieftin îmbrăcămintea necesară ei şi copiilor.

Absolventele care vor se pot dedica învăţământului ca profesoare de lucru de mână la şcoalele profesionale, normale şi secundare, sau, şi mai de preferat, pot practica meseria pe socoteala proprie, înfiinţând ateliere româneşti în care, slavă Domnului, se pot realiza câştiguri foarte mari.

Deci scopul şcoalelor profesionale este să formeze perfecte meseriaşe asigurând românecelor isvoare bogate de câştiguri materiale şi morale.

Pentrucă progresul naţiunilor nu se razimă acum, numai pe cultura intelectuală-teoretică a poporului, ci mai ales pe munca productivă a tuturor straturilor sociale, Statul Român dă toată atenţiunea şcoalelor profesionale de meserii şi ţara întreagă priveşte cu cel mai viu interes şi cu mari speranţe la tânăra generaţie, pregătită în aceste şcoli, care va spori binele şi prosperitatea ţării în viitor.

In vechiul Regat şcoalele profesionale pentru fete au luat fiinţă de aproape 50 de ani, rezultatele fiind tot mai mulţumitoare, pe măsură ce se forma personal bine pregătit pentru diversele specialităţi.

Primul ministru de instrucţiune, care a dat toată atenţiunea şcoalelor profesionale a fost neuitatul Spiru Haret. Cu aceiaşi atenţiune priveşte şcoalele profesionale actualul ministru al instrucţiunii, d-l Dr. Anghelescu. Aceasta o dovedeşte îndeajuns faptul că până acum s'au creiat în Ardeal 6 şcoli profesionale şi cu începerea noului an şcolar se vor mai înfiinţa încă 12 şcoli profesionale de gradul I.

Avântul cu care părinţii au alergat ca să-şi înscrie copilele şi cerinţele ce s'au depus pentru a primi cât mai multe în internatul şcolii, mi-au dovedit îndeajuns, — spune d-na Crăciunescu — că se simte absolut nevoia unei astfel de şcoli şi că părinţii şi-au dat repede seama de foloasele reale ce vor avea.

Pentru a corespunde aşteptărilor şi convins că nimic nu trebue să fie greu când serveşti un ideal mare, corpul profesoral al şcolei, a muncit cu sârguinţă învingând dela început toate greutăţile pe cari le întâmpină astăzi spinoasa misiune a educatorilor, contribuind astfel în cea mai mare măsură la desvoltarea acestei instituţiuni cu care oraşul Cluj se va putea mândri.

Nu ne a lipsit pentru aceasta binevoitorul concurs al Ministerului Instrucţiunii. D-l Ilie Purcaru, director general al învăţământului profesional, precum şi inspectoratul şcolar, regiunea Cluj, au făcut tot ce le-a stat în putinţă pentru a ne pune la îndemână fonduri din care să putem cumpăra mobiliar şi uneltele necesare instruirei în clase şi ateliere, precum şi instalarea complectă a internatului pentru 60 de eleve.

Şi elevele s'au purtat cu vrednicie. Din cauză că şcoala a funcţionat cu patru clase, însă cu copii ce nu erau pregătiţi pentru acest gen de şcoală, elevele şi-au dat seama că trebue să facă un mare salt pentru a corespunde şcolei în care au fost primite. Ele ne-au fost tovarăşe sârguitoare la muncă, spicuind foloasele ce se desprindeau din fiecare lecţie.

Şcoala este aşezată pe temelie solidă, dar pentruca rezultatele să fie şi mai bune se impune ca elevele să-şi continue pregătirea în secţia superioară a şcolei; creiarea acestei secţiuni, adică a şcolei profesionale de gradul II. este mare necesitate.

Din nefericire şi fără aceasta secţiune, locul actual nu va fi în deajuns de încăpător pentru anul viitor. Se impune deci ca atât prefectura cât şi primăria oraşului să ne vină în ajutor căutând a găsi un local în care să poată încăpea Inspectoratul şcolar al regiunei Cluj, precum şi Revizoratele cari sunt aşezate în lacalul No. 14, rămânându-ne nouă întreaga clădire, asigurându-se prin aceasta bunul mers al şcolei.

Ca să ne facem o ideie adevărată de necesitatea acestei şcoli profesionale este destul cred a semnala că la începutul acestui an şcolar s'au înscris în toate clasele 163 de eleve, clasa I având divizionară.

Corpul profesoral al şcoalei e mulţumit de rezultatul străduinţelor depuse şi simte o mare satisfacţie observând la această serbare atâţia părinţi nerăbdători să vadă răsplătită munca copilelor lor.

Serbarea sfârşitului de an la şcoalele profesionale de fete constă astăzi în sărbătorirea muncii şi a talentului şi ea trebue să îndemne pe cei tineri să părăsească viaţa funcţionaristică, îmbrăţişând calea muncii productive singura care duce la progres şi la independenţă, convinşi fiind că meseria va fi în toate vremurile adevărată „brăţară de aur" pentru cei ce o posedă.

Iar pe voi fetiţelor vă îndemn din tot sufletul să îmbrăţişaţi cu dragoste practicarea meseriilor învăţate, singurele care vă vor da putinţă de a trăi în mod cinstit, precum şi de a se crea un viitor mult mai independent, decât al oricărui funcţionar."

Dela această serbare şi dela expoziţia aranjată publicul a plecat cu cele mai frumoase impresii şi cu încredinţarea că în ce priveşte educaţie fetelor, şcoala profesională este sortită să aibă rolul cel mai frumos. **D. G.**

NOUA LEGE DE IMIGRARE ÎN AMERICA

Faţă de năvala din ce în ce crescândă de străini ce caută a imigra în Statele-Unite din America de Nord, guvernul lor a luat o serie de măsuri menite să restrângă la minimum acest spor de populaţie nouă. Aceste măsuri au fost îndelung discutate în parlamentul american şi legiferate prin decretul dela 26 Mai 1924.

Legea nouă prevede patru categorii de persoane cărora să li să îngăduie debarcarea în ţara muncei bine plătită, şi anume:

1. **neimigranţi** (funcţionari, persoane întrecere tranzit, vizitatori şi turişti cu vremelnică rezidenţă);

2. **imigranţi afară din cota** (rude de ale cetăţenilor americani, cetăţenii dominioanelor Canada, Newfundland, Mexico, Cuba, Haiti, ş. a. şi studenţi ai diverselor şcoale naţionale);

3. **imigranţi de cota preferată** (maximum 50 %; agricultori versaţi sau tata, mamă, soţ, soţie de cetăţean american); în sfârşit

4. **Imigranţi den cota ordinară.**

Admisiunea se face pe baza unei cereri. Taxa de plătit de către petiţionar la orice cerere este de 1 dolar; în cazul când se aprobă imigrarea, se mai plăteşte o taxă deviză de 9 dolari.

Legea mai stabileşte următoarele este anuale de imigraţie pentru diferitele ţări ale lumii, pentru periodul de ani de la 1 Iulie 1924 până la 30 Iunie 1927: Câte 100 anual din statele Abisinia, Albania, Andora, Armenia, Australia, Bulgaria, Egipt, Hedjas, Grecia, Islanda, Liberia, Lichtenstein, Luxemburg, Maroc, Monaco, Persia, San Marino, Palestina, Siria, Turcia, Zelanda, Statele sud africane.

După 30 Iunie 1927, cota s'a redus şi mai mult, adică la 150.000 imigranţi, împărţiţi proporţional pe state.

Cronica bucureşteană

Sub dogoarea puternica a soarelui, care face termometrul să arate peste 35 de grade, Bucureştii încep să şi ia înfăţişarea lor de vacanţă...

Zi de zi calea Griviţei e bătută de trăsurile care transportă pe „fericiţii" ... banilor spre localităţile răcoroase de munte, lăsând în urmă pustie calea Victoriei, în orele de seară consacrate plimbării şi flirtului.

Conferinţele şi concertele au luat vacanţă, odată cu şcolile cari şi-au încheiat un an rodnic de muncă cu frumoase serbări de an... Seara, Bucureştii îşi trăesc viaţa cinematografelor în grădină, a trupelor de operetă şi a „parcurilor" cu ţigani lăutari.

Bucureştii de... vară somnolează...

*

In saloanele Ministerului de Externe, d-na Maria Ionescu a făcut, în faţa M. S. Regina şi a unui public ales, în seara de Sâmbătă, 28 Iunie, c. o interesantă expunere a activităţii culturale, pe care d-sa a dus-o, timp de 14 luni, în America.

D-sa a arătat cele văzute în America cu prilejul nenumăratelor conferinţe pe care le-a ţinut în diferite oraşe, şi cu care prilej a răspândit în toate universităţile, bibliotecile, muzeele, etc., cartea scrisă de d-sa şi tratând despre **„România şi comorile ei artistice."**

In special d-sa a descris viaţa pe care o duc românii emigraţi în America, unde au făcut dovadă că românii posedă calităţi ce pot rivaliza cu ale popoarelor cu o civilizaţie de secole.

Conferenţiara a fost călduros aplaudată.

*

D. dr. Al. Obregia, a ţinut în 29 Iunie, la Casa Şcoalelor, o conferinţă, tratând despre: **„Surmenajul copiilor."**

D-sa s'a ocupat de învăţământul primar la noi arătând că programul prea încărcat, cu probleme şi memorizări grele, obosesc mintea copiilor şi-i fac să nu le mai placă şcoala, deşi scopul şcolii primare e de a face pe copil să iubească învăţătura.

Copiii noştri, din punctul de vedere al pregătirii, sunt superiori străinilor, însă sunt surmenaţi înainte de vreme, pe când ai străinilor continuă să muncească toata viaţa.

D-sa cere să se ducă o puternică luptă impotriva alcoolismului, de oarece alcoolicii dau un procent mare de copii degeneraţi, cari au toate instinctele rele şi sunt greu de educat. D-sa cere prohibirea alcoolului.

La sfârşit, d-sa a prezentat şi câteva cazuri de copii surmenaţi, degenarţi, etc. producând o profundă impresie asupra auditorilor.

*

„Cercul de studii religioase şi de perfecţionarea vieţii creştine", a ţinut în 24 Iunie, seara, în localul Bibliotecii Sf. Sinod, cea din urmă adunare a sa, de înainte de vacanţă.

După ce s'a făcut un scurt istoric al activităţii „Cercului", înfiinţat abia de câteva luni, s'a luat în discuţie programul de activitate pentru la toamnă.

S'a hotărît că adunările „Cercului" să înceapă de la 14 Septembrie, şi vor avea loc tot Marţea, la orele 6—8 seara, din două în doua săptămâni, în localul Bibliotecii sf. Sinod (curtea Bis. Antim).

Intre timp, se vor ţine şezători culturale religioase şi în cartierele capitalei, spre a răspândi mai mult cuvântul Domnului în mijlocul poporului şi al apropia astfel mai mult de Sf. Biserică.

*

Deşi în vacanţă, şi cu toată atmosfera defavorabilă ce s'a căutat a se creea în jurul Academiei, în Senat, de d. C. Disescu, — totuşi Academia Română a ţinut o şedinţă extraordinară, Vineri 28 Iunie. Când au fost ţinute două foarte importante comunicări, de către d. prof. univ. V. Pârvan şi N. Iorga.

D. prof. univ. V. Pârvan a făcut o amănunţită dare de seamă despre **„Săpăturile arheologice dela Piscul Crasanilor"**, pe care d-sa le-a făcut, împreună cu d. Andreeşescu, care s'a ocupat de partea arheologică, iar d-sa studiind problema în totalul ei, din punct de vedere istoric.

D. Nicoale Iorga a făcut o comunicare despre documentele găsite de d-sa, în călătoria făcută de d-sa de curând în Polonia şi care cuprind lucruri de o deosebită însemnătate în legătură cu istoria noastră naţională.

*

Şcoala comercială No. 4, din Str. Carol, abia înfiinţată anul trecut, şi-a serbat Duminecă 29 Iunie, dimineaţa, încheerea primului an şcolar printr'o frumoasă serbare şcolară, cu care prilej s'a împărţit şi premii elevilor merituoşi.

Serbarea a început la ora 9 dim., în prezenţa d-lor Juga şi Gavrila, delegaţi ai Ministerului de Instrucţie, a d-lui D. P. Niculescu-Rietz, vice preşedinte al comisiei intermare, a profesorilor şi a părinţilor elevilor.

D. I. Constantinescu, harnicul director al şcoalei, a ţinut o cuvântare arătând munca depusă în primul an al şcolii şi mulţumind tuturor cari au contribuit la bunul mers al ei.

Corul şcolii, de sub conducerea maestrului, Filoreanu a executat foarte bine mai multe cântece, iar apoi cei de faţă au vizitat reuşita expoziţie de lucrări manuale ale elevilor, organizată de harnica maestră, d-na Valentina Protopopescu.

*

Legea contra cerşetoriei şi vagabondajului, inimos aplicată după votarea ei, curăţise Bucureştii de infirmi şi schilozi, cari fuseseră plasaţi la azile, şi de vagabonzii leneşi, care fuseseră internaţi în coloniile de muncă...

Acum iarăşi Bucureştii au început sa ia aspectul unui oraş oriental, cu tot felul de cerşetori, cari au reînceput să speculeze mila trecătorilor, pe la colţurile străzilor, sub binevoitoarea ocrotire a paznicilor de stradă...

Te întrebi şi întrebăm şi noi pe d. gen. Nicoleanu prefectul Poliţiei: Oare a fost abregată legea contra cerşetoriei şi vagabondajului?

Traian G. Stoenescu

Creşterea iepurilor de casă

Se ştie, că cel mai preţios aliment pentru om pe lângă lapte este carnea.

Omul muncitor are nevoe de hrană bună şi îndeajuns şi mai ales când omul lucrează din greu, cum sunt ţăranii noştri.

Vedem însă, că ei sunt cei mai lipsiţi de acest aliment, fiindule greu să-şi cumpere carnea, care din zi în zi se scumpeşte, sau că nu cutiază să mănânce.

Ca să putem avea totdeauna carne în casele nostre în timpul anului e bine să ne îndeletnicim cu creşterea iepurilor de casă. Creşterea lor cere puţină osteneală şi cheltuială. Nici unul dintre animalele de casă nu e aşa spornic şi nu se îngraşă aşa uşor ca iepurii de casă. O iepuroaică faţă într'un an de 4—5 ori, câte 8—10 pui. Ea ne poate da deci până la 40 de pui pe an. Dacă socotim că un iepure îngrăşat cântăreşte 4—7 kg. putem avea într'un an până la 300 kg de carne, afară de pieile lor cari se vând azi foarte scump pentru blănuri, ori li-se foloseşte numai părul la pregătirea pălăriilor.

Pentru a ajunge însă la aceste rezultate trebue să ne îngrijim de ce mai bună rassă. Cele mai potrivite rasse pentru ţara noastră sunt următoarele:

1. **Iepurile uriaş de Viena,** e de coloare albăstrue (vânătă), are carne gustoasă şi piele scumpă.

2. **Iepurile uriaş de Belgia,** e de coloare sură, cenuşie sau neagră. Când e pe deplin crescut cântăreşte 5—8 kg., îngrăsat 8—10 kg. Trebue să avem grije la împărechiere nu cumva să se împărecheze cu altă rassă ca să avem corciturl. Cu cât îl vom ţine mai bine, cu atâta ne va aduce mai mult folos.

3. **Iepurile de Normandia** este mai mic decât celelalte rasse, dar este mai potrivit pentru ţara noastră, atât crescut în rassă proprie, cât şi încrucişat cu alte rasse. Se cunoaşte foarte bine de ceilalţi, căci o ureche şi-o ţine în sus, iar cealaltă şi-o dăbălăjază în jos.

Locul unde creştem iepurii trebue îngrădit cu gard de scânduri, mai ales dedesubt astfel, ca să nu poată ieşi şi să ieie drumul în grădina de zarzavaturi sau pe la vecini. Trebue să le facem un mic şopronaş unde să se culce. Pe lângă ziduri de piatră să nu-i şuferim, căci făcându-şi cuiburi ne vor ruina zidul. Şi pe ei unele boale îi prăpădesc; a-i lecui nu se prea pot şi nici nu se prea plăteşte. Dacă vedem că s'a ivit vre-o boală între ei, îi despărţim ca să nu se molipsească toţi. Cele mai dese boale sunt: tuberculoza sau oftica (hetica) şi catarul.

T. F.

SITUAŢIA AGRICOLĂ

Timpul ploios favorabil însămânţărilor, în special celor de primăvară, a continuat o fi prielnic semănăturii şi în a doua jumătate a lunei Iunie. Ploi multe au căzut în tot cuprinsul ţării ajutând foarte mult vegetaţia plantelor de primăvară, cele de toamnă în multe regiuni ajungând la majoritate, au început a fi secerate.

În Muntenia. Ploile în unele judeţe (Ialomiţa, Buzău) au fost parţiale. Au fost şi ploi generale, îndreptând mult semănăturile de primăvară.

In multe părţi ale judeţelor din şesul Dunărei s'a început seceratul orzului şi pe unele locuri al grâului, care vor da o producţie potrivită. S'a continuat cu sapa a doua a plantelor prăşitoare, precum şi la sulfatatul şi legatul lăstarilor din vii. Grădinele de zarzavaturi promit o recoltă abondentă.

In Moldova: Timpul asemenea a fost ploios, în unele judeţe ploile au fost însoţite de grindină care a cauzat pagube însemnate în comunele Trifeşti şi Butnăreşti din jud. Roman, aducând pagube. Asemenea pagube au fost şi în judeţele Botoşani, Dorohoi, Putna Neamţ, Bacău. Recolta păioaselor în Moldova va fi satisfăcătoare, dând o recoltă normală.

S'a lucrat la săpatul prumbului, cartofilor, fasolei, etc., la cositul plantelor de nutreţ, iar acolo unde porumburile nu au fost bine eşite, au fost înlocuite cu meiuri şi alte plante furajere.

In Dobrogea. Vegetaţia, în urma ploilor căzute se prezintă bine, afară de orzul timpuriu care mai ales în regiunea Dunărei, unde terenurile fiind nisipoase, producţia va fi mijlocie.

In Transilvania. In general timpul ploios a fost prielnic semănăturilor. In unele judeţe (Târnava Mare, Târnava Mică, Bihor, Făgăraş, Hunedeoara şi Odorhei) au căzut ploi cu grindină, care au cauzat pagube la semănături şi vii. Pe lângă alte munci agricole, locuitorii sunt ocupaţi cu transportul lemnelor din păduri la fabrici şi gări, cositul şi uscatul fânului, prăşitul porumbului, precum şi cu săditul zarzavaturilor. Şi aci ca şi în Moldova recolta păioaselor va fi normală.

In Basarabia, timpul asemenea a s'a menţinut foarte bun însămânţărilor, producţiunea păioaselor în unele judeţe fiind bună în altele mijlocie.

In Bucovina, s'a lucrat la săpatul plantelor prăşitoare, precum şi la cositul fâneţelor.

Starea vitelor bună, afară de judeţul Orheiu unde în unele comune bântue febra aftoasă.

Din milionar ajuns măturător

Chipul acesta ni-l arată pe fostul milionar rus Em. A Logoleff, care şi-a pierdut întreaga avere în revoluţia rusească.

Logoleff în urma nenorocirii sale a plecat în America şi a început viaţa de muncitor umil într'o fabrică din San Francisko (California), ca măturător.

Acest Logoleff a fost unul din bogătaşii cei mari ai Rusiei. El a ajutat cu averea sa la facerea liniei de cale ferată Transiberiană şi a avut o mulţime de fabrici, băi de aur, şi altele.

Dar soarta l-a aruncat de pe cea mai înaltă treaptă a bogătaşilor pe cea mai joasă a sărăciei. Munca îi prieşte lui Logoleff.

Expoziţia şcoalelor de arte şi meserii din Ardeal şi Banat

Duminică, 13 Iulie în prezenţa d-lui Dr. C. Angelescu, Ministrul şcoalelor, se va deschide expoziţia generală a şcoalelor de Arte şi Meserii din Ardeal şi Banat în localul Muzeului Şcoalei de Conductori tehnici din Cluj.

Această expoziţie constitue o manifestare a activităţii învăţământului aplicat ce se predă în şcoalele de arte şi meserii din Ardeal şi Banat. Mai poate fi şi o pildă de îndrumare a tineritului către acest învăţământ.

In această expoziţie s'au trimis lucrărite cele mai bine. S'a avut în vedere mai mult progresul realizat pe terenul artei aplicate la meserii şi faptul că majoritatea şcoalelor au luat fiinţă abia în toamna anului 1923.

S'a expus lucrări de tâmplărie artistică sau mobilier de stil, ca: birouri, dormitoare, sufragerii, salonaşe s. a. dintre cari unele depăsesc aşteptările atât supt raportul concepţiei cât şi al execuţiei. Vin apoi lucrările de ferărie din ramurile lăcătuşeriei constructoare, a lăcătuşeriei mecanice şi ferăriei artistice. Unele din aceste obiecte au şi fost reţinute de vizitatori.

Trebuie, în special, luata în samă lucrările de ceramică şi de piatră cioplită. Ceramica este o artă industrială dintre cele mai bine întăţişate la această expoziţie; aproape toate obiectele, datoriţă faptului că sunt lucrate în stil românesc minunat reuşit.

Dintre toate şcoalele cele mai bine reprezentate sunt cele din Arad, Oradea-Mare, Satu-Mare şi Cluj. Şcoala de Arte şi Meserii din Cluj expune, printre altele şi lucrări de croitorie şi cismărie.

Faptul că d-l dr. C. Angelescu a ţinut să ieie parte cu prezenţa sa la deschiderea acestei expoziţii constituie o garanţie de interesul pe care-l are faţă de şcoalele de meserii; şi îndemnăm pe toţi cari se interesează de învăţământul industrial să viziteze expoziţia acestor şcoale, încredinţându-i că vor rămâne pe deplin satisfăcuţi şi-şi vor face o ideie mult mai bună ca cea de până acum, asupra rolului şcoalelor tehnice industriale în cultura profesională.

A. B.

Nu mai există boală de porci, epidemie şi bolile de gură! 88—13

Dacă fiecare gospodar îşi va îngriji regulat vitele sale cu sarea antiseptică nutritoare

„DESINFECTOR"

a primmedicului veterinar dr. DÁVID ELEMÉR, care este concesionată prin lege şi cu folosirea acestuia fiecare gospodar îşi poate asigura o prăsire de porci sănătoasă, bine mâncătoae şi bine desvoltată, mai iute îngrăşătoare şi bine mâncăcioasă

Un pachet de un sfert de kgr. împreună cu instrucţie asupra modului de întrebuinţare, costă 20 lei. Pentru comercianţi şi cooperative în pachete de 20 bucăţi a un sfert de kgr. trimite contra sumei de lei 300, trimişi înainte sau 310 lei cu rambure în toată ţara. Reprezentantul nostru general pentru toată România: firma

SOÓS & COMP.

T.-MUREŞ, Str. Principesa M. 2

La comenzi rugăm a indica punctuos adresa exactă (judeţul poşta ultimă)

Interesul fiecărei gospodar este ca în fiecare comuna, cooperativelor şi comercianţilor să comunise această publicaţie şi să vindă în prăvăliile lor aceste materii de apărare.

Cooperativa „Consumul" din comuna Hârlău

Din nevoi adânci, din lipsuri şi scumpete nesuferită, naşte trebuinţa înfrăţirei între prigoniţii soartei, — cărora cugetul curat le şopteşte în taină: „Uniţi-vă !.. Picătură cu picătură face lacul mare"...

Aşa, sbuciumaţi, nehotărâţi, o seamă de vreme, veni şi o clipă hotărâtoare şi atunci, în câteva şedinţe, se trecu la împlinirea faptului, cu toată împotrivirea unora — spiritul de zădărnicire a altora — căci, slavă cerului, în partea locului n'avem a ne plânge de rodul acestuia...

In ciuda răuvoitorilor, cooperativa „Consumul" din Hârlău (jud Botoşani) a luat fiinţă reală. — La începutul acţiunei se numără 135 membri — funcţionari şi gospodari din oraş şi din satele vecine, atât din judeţul Botoşani cât şi din jud. Iaşi — cu un capital vărsat de una sută mii lei; iar capitalul subscris trece peste suma de două sute mii; numărul membrilor sporeşte...

Cooperativa lucrează cu „Federala" Botoşani şi cu alte case de comerţ. Până acum s'a organizat în trei secţiuni: coloniale, manufactură şi bodega, iar la toamnă, îndată ce se va începe desfacerea produselor agricole de către săteni, va lua fiinţă netăgăduit a patra secţiune: producte agricole.

Consiliul, alcătuit din oameni cari înţeleg să slujească obştea cu munca şi priceperea lor, a hotărât că, deşi suntem în faţa unui plăpând început de muncă, şi ai de luptat cu piaţa concurentă, să nu se obţină decât cel mai puţin câştig — mărfurile se vând chiar sub preţul pieţei. De pildă:

Pe piaţă:

kg. zahăr se vinde cu 35 lei, la Cooperativă cu 30 lei
„ săpun „ „ „ 36 „ „ „ „ 30 „
„ untdelemn „ „ „ 36 „ „ „ „ 32 „

Dau această mică pildă, ca să vedeţi, d-v. gospodari, ce diferenţă este între negustoria, obicinuită dela o vreme a câştiga mult, şi negustoria cooperatistă, care se străduieşte numai spre a fi de folos şi ajutor obştei.

Şi dacă nu luăm în seamă aceasta năzuinţă, atunci adevăraţii risipitori ai banului suntem noi. De aceea să înţelegem cât mai grabnic trebuinţa unirii. Să ne gândim că banul nostru totdeauna va aduce rod înzecit. Nu uitaţi, că sprijinind cooperativa, sprijiniţi viaţa d-v. însivă. Din câştig, ea poartă de grijă la câte unul, doi dintre feciorii de sătean sau mic funcţionar, ca să-şi lumineze mintea.

Şi-odată pregătit pentru viaţă, cu cât drag şi dor n'aleargă iar într'ai săi, să-şi facă datoria în marea vâltoare a vieţii!..

Din gologanul pe care l-am irosi în zadar, ce binefacere răsare... Dacă ne cugetăm la aceasta, umflăm doldura buzunarul pripăşitului, îngrăşăm omida, spre a despoia arborele mai curând...

Săteni din partea locului, grăbiţi-vă a împuternici acest plămân de viaţă românească, aduceţi cu toţii păhărelul de sânge în vâna care va hrăni un organ nou — al trupului economic. Gândiţi-vă că 'n târgurile judeţului nostru abia dacă sunt 8 la sută negustori români şi aceştia cu câte greutăţi au de luptat. Cei mai becisnici părăleşte nici nu se 'ncumetă să înceapă căci nici odată, poate, n'a fost mai adevărat:

„Din Boian la Vatra-Dornii"
„A umplut omida cornii".

Ce bine ar fi să ne înghebăm în cooperative săteşti şi orăşeneşti, să ne punem încrederea în sfătuitorii de bine şi umăr la umăr să începem marea luptă a desrobirei economice. Câte unul, de bună seamă, nu putem face aproape nimic; dar toţi la un loc, ce n'am putea face? In fiecare târg şi comună mai mare câte o astfel de cooperativă — dar bine condusă — ar fi o adevărată cetate economică. Săteanul nu şi-ar prăpădi munca pe preţuri luătoare în râs, şi nici o marfă n'ar cumpăra-o aşa de scump, căci ea, ce e dreptul, a trecut printr'o mulţime de mâni mijlocitoare cari toate tremurau după un câştig mai mare.

Aşa organizaţi, de sigur c'am primi săgeţi, din ochi venetici, încărcate cu prea mult venin. Atunci cu pace şi blândeţe le-am spune:

„Eu îmi apăr sărăcia, nevoile şi neamul"...

M. Lişman, învăţător

Săptămâna

Ţara are nevoie de o presă cinstită, românească şi departe de micimile omeneşti. O aveţi: „CULTURA POPORULUI". Românii cari înţeleg că trebui să trecem la fapte, îndeplinesc o datorie sfântă, răspândind foaea aceasta în lumea satelor şi a oraşelor. Cultura adevărată naţională e singura mântuire; prin ea vom fi un popor unitar sufleteşte, sănătos la minte şi puternic; încurajaţi deci „Cultura Poporului".

ASOCIAŢIA generală a corpului didactic al şcoalelor de meserii din ţară, va ţine congresul său anual la Cernăuţi, în zilele de 3, 4 şi 5 August. D-l Dr. C. Anghelescu, ministrul şcoalelor, va lua parte la congres. Pe urmă va urma şi o călătorie în părţile industriale ale Bucovinei şi Ardealului.

O RUPERE de nori s'a abătut asupra comunei Puţeni, din judeţul Tecuci, pricinuind mari pagube. Apa a fost de 2 metri înălţime şi a dărâmat localul primăriei, o crâşmă şi două case din sat. Tot în aceiaşi zi ruperea de nori s'a lăsat şi pe comunele Oltenesti, Târzii, Creţeşti şi Tătărăşti.

UN NEBUN, Vasile Puiu din comuna Zăvoiu, jud. Bacău, fiind dus la mânăstirea Bogdana spre a-i se face rugăciuni de vindecare, a sărit asupra călugărului şi lovindu-l cu un sfeşnic în cap, la omorît. Nebunul apoi a stricat tot de prin biserică.

IN COMUNA CĂLNIC din Banat, a avut loc desvelirea monumentului ridicat în amintirea celor 84 de români călniceni, căzuţi în războiul pentru mărirea neamului. Cu acest prilej a sosit lume din toate părţile Banatului; între alţii: d-l Milutinovici primpretorul Reşiţei, I. Erimia preotul Reşiţei, I. Ignea medicul plăsei Reşiţa şi căpitanul Dan.

D-L IONEL MARINESCU, proprietarul magazinului din oraşul Slatina, o dăruit bisericii de acolo, una evanghelie frumoasă, legată în argint. Ce faptă minunată.

DE CĂTRE minister s'a dat voe deschiderea unui târg săptămânal de vite în fiecare Sâmbătă, în comuna Măcuica din judeţul Vâlcea.

De asemenea s'a mai dat voe deschiderea în aceiaşi comună a patru târguri anuale de vite în zilele de 7 Aprilie, Sfânta Treime, 19 August şi 21 Noembre.

S'a mai dat voe deschiderea a două târguri de animale în comuna Grivita, judeţul Ialomiţa. Intâiul târg va fi deschis 3 zile în sărbătoarea de Rusalii, iar al doilea tot 3 zile în sărbătoarea Schimbarea la faţă.

CORUL societăţii muzicale „Simeon Murafa" de sub conducerea profesorului Paramei, din Bălţi, Basarabia, va pleca în curând într'o călătorie de propagandă muzicală în principalele oraşe din Bucovina, Moldova şi Ardeal.

IN ZILELE de 8, 9 şi 10 Septembrie se va ţine la Oradea-Mare, congresul Camerelor de comerţ şi industrie din ţară.

LA CLUJ, a încetat din viaţă venerabilul bătrân Tuliu Roşescu, protopresbiter ortodox al tractului Cluj. Defunctul cât a trăit a dus o luptă naţională bine cunoscută în Ardeal; zbuciumul lui nu i-a fost zadarnic căci a văzut şi mântuirea neamului.

Preotul Tuliu Roşescu, închide pleoapele pe veci la 73 de ani. Fie-i ţărâna uşoară.

MINISTERUL Agricultării şi Domeniilor, aduce la cunoştinţa tuturora, că potrivit legei pescuitului este cu desăvârşire oprit pescuitul peştelui cu: dinamită, var nestins, turta lupului, lipan, buruene otrăvitoare şi orice substanţe explozibile sau care omoară sau adoarme peştele; de asemenea prescuitul cu suliţe, tipoae, greble, arme de foc şi altele. Cine va călca această lege va fi amendat de la 50 5000 de lei sau închisoare de la 1-3 luni.

IN TÂRGUL REGINA din Basarabia, s'a aprins o fabrică de uloi. Pagubele se urcă la jumătate de milion de lei.

AUTORITĂŢILE DIN VASLUI s'au hotărît să ridice un monument al eroilor din acel oraş.

DEOARECE APELUL, d-lui Alexandru Voevidca, a avut un răsunet prea slab, adunându-se numai 7500 lei, sumă de tot mică pentru tipărirea manualului de cântări, autorul a cedat ediţia I-a Institutului de editură „Cartea Românească" în Bucureşti, Bulevardul Academiei 3-5, care a şi luat măsuri pentru tipărirea acestei cărţi.

După apariţia volumului — în Septembrie a. c. — abonaţii îşi vor primi, exemplarele comandate, dela Editura susnumită.

IN ORAŞUL CANTON, Ohio (America) a apărut cea mai frumoasă revistă din toate câte au apărut până acum în America. E redactată sub îngrijirea societăţii „d-r Iuliu Maniu" de conducătorii acestei societăţi, d-l N. Bărdaş preşedinte, Teodor Andrică şi C. Jeican. Revista are un format mare şi conţine 16 pagini, cu un material foarte bun. O recomandăm cu plăcere cititorilor noştri şi suntem încredinţati că după primul număr se vor găsi mii de români cari se vor abona. Abonamentul pe an e 200 de lei.

MINISTERUL de domenii a adus la cunoştinţa tuturora că sămănăturile de toamnă au următoarea intindere: Grâu: 2 milioane patru sute optzeci şi şase de mii 696 hectare, adică mai mult ca anul trecut cu două sute douăzeci de mii 426 hectare. Secară: 204 mii 875 hectare: mai puţină ca anul trecut. Orz de toamnă: 106 mii 771 hectare; mai mult ca anul trecut. Rapiţă: 3 mii 818 hectare; aproape de 5 ori mai puţin ca anul trecut.

IN ALT loc al ziarul publicăm anunţul celei mai mari case de publicitate din Europa: Rudolf Mosse S. A. care şi-a deschis acum o sucursală la Cluj pentru întreagă Transilvania şi care dispune de peste 700 de filiale bucurându-se de o reputaţie mondială prin legăturile ei splendide cu ziarele şi lumea comercială. Agenţia de publicitate Rudolf Mosse are meritul de a fi întrodus acum 56 de ani pentru prima oară sistemul: Mica publicitate în ziare, în care cererea şi oferta stau faţă în faţă. Vânzători şi cumpărători existau şi până atunci dar fără să ştie unul de altul. Ori anunţul prin ziar li apropie şi pe dânşii şi pe acei cari caută de lucru şi pe acei, cari au nevoie de puteri de muncă. Centrala din Bucureşti a casei Mosse deschisă numai de trei luni a şi preluat afişajiul capitalei spre administrare. Reclăma Luminoasa şi a început pregătirile pentru scoaterea Anuarului României cu cele mai exacte adrese, o operă mare, serioasă, utilă, unică în ţară. La centrala pentru Transilvania a casei Rudolf Mosse, Cluj Str. Regina Maria 37, telefon 4-13, (reţineţi-vă aceasta adresă) se dau orice informaţiuni, se primesc ori şi ce fel de anunţuri şi sunt de vânzare Anuarele ţărilor invecinate, Austria, Germania etc.

Către sprijinitori noştri. — Preoţi, învăţători şi săteni cărturari, vă rugăm să răspândiţi această foae cât mai mult. Mijlocul ar fi acesta:

Să îndemnaţi pe prieteni să o citească;

Să ne trimiteţi liste cu numele acelor gospodari cari credeţi că s'ar abona la foae;

Cineva din sat, iubitor de carte, să ne ceară nu număr de foi, ca să le împartă pe bani, la ţărani. Dacă în sat s'ar găsi o prăvălie unde să vândă foia ar fi şi mai bine.

O foae costă 3 lei iar pentru strădanie, dăm 60 bani, adică să primim numai 2 lei 40 bani.

Cu felul acesta de împrăstiere a „Culturei Poporului", vom fi în stare să aducem cât mai multe îmbunătăţiri la ea.

ŞCOALA de agricultură din Gemeni jud. Mehedinţi, a căpătat la expoziţia de animale din Calafat din 15 Iunie, medalie de aur pentru un grup de tauri pe care i-a expus.

DOUĂ automobile ale proprietarilor de la ferestraele din Topliţa, Tg-Mureş, au fost atacate pe şoseana între Topliţa şi Borsec, de patru tâlhari. Călătorii au fost jefuiţi de suma de 15 mii de lei şi alte lucruri de preţ.

A EŞIT de sub tipar cartea „Filimon Hâncu", nuvele şi schiţe, de I. Dongorozi.

Intru cât acest scriitor ocupă un loc de frunte în literatura noastră, îndemnăm pe cititorii noştri ca să-şi procure volumul. Editura „Cartea Românească" Bucureşti, Preţul lei 22.

ŞCOALELE de arte şi meserii din Ardeal şi Banat, au deschîs o expoziţie de fine de an, la Cluj, în zilele de 13, 14 şi 15 Iulie. Cum această expoziţie are o deosebită însemnătate naţională a ţării, la deschiderea ei a luat parte d. ministru al şcoalelor.

Anunţuri gratuite! **Ca să fim cât mai de folos abonaţilor noştri, — cu condiţia însă să nu fie nici negustori, nici comercianţi — primim spre publicare fără bani, anunţuri de vânzări şi cumpărări, ori de altă natură.**

SE ADUCE la cunoştinţa celor interesaţi că Asociaţia săteniilor din satul Voineşti, comuna Popeşti, jud. Tutova are de vânzare: una garnitură de treer sistemul „Clayton" completă şi în stare bună.

Doritorii se vor adresa la Banca populară „Muşuroiul" din satul Voineşti sau d-lui notar ai comunei Popeşti, jud. Tutova.

LA BIBLIOTECA populară „Lumina Satelor" găsesc spre vânzare orice fel de cărţi din Depozitul „Fundaţiei Culturale Principele Carol" precum şi colecţii din Albina cu lei 20 colecţia; asemenea cărţi poştale ilustrate, culturale un leu bucata, precum şi alte articole. Informaţiuni se dau gratuit la cerere precum şi catalog. Adresaţi-vă la: Biblioteca Populară „Lumina Satelor" Com. Lăpuşata jud. Vâlcea, Gara Băbeni.

SE VINDE proprietatea d-lui I. Miron 1/2 hectar pământ în centru pe care se află două case, sarai (şopron) rămnic s. a. Cumpărătorii se vor adresa proprietarului: I. Miron, comuna Chiţcani jud. Tighina.

In America „Cultura Poporului" se vinde cu 5 cents exemplarul

Rugăm ca din fiecare comună unde s'a ridicat monument în amintirea eroilor căzuţi pentru întregirea neamului românesc, să ni se trimită câte o fotografie a monumentului, dimpreună c ucâteva date pentru a fi publicate ni foae.

De asemenea de câteori ni se trimite câte o dare de seamă despre sfinţirea unei biserici să se alăture şi fotografia cu biserica.

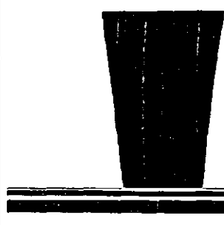

Din cauza demolării casei

magazia de mătăsuri şi stofe

Eugen Szabó

CLUJ,

Calea Regele Ferdinand 5

face vânzare cu preţurile următoarele:

1 mtr. Creton . . 26.—
1 mtr. Delain de spălat pentru haine 39.—
1 mtr. Zefir pentru cămaşi bărbăteşti 42.—
1 mtr. Pânză pentru albituri . . . . 37.—
1 mtr. Crepp . . . 39.—
1 mtr. Crepp pătrat (soda) . , . . 65.—
1 mtr. Eponge, 100 cm. lat . . . . 98.—
1 mtr. Grenadin în diferite modele . 73.—
1 mtr. Stofă pătrat cu şire . . . . 65.—
1 mtr. Stofă de lână . . . . . 250.—

Mare asortiment de mătăsuri, stofe şi grenadine.

TELEFON: 4-79

SCRISORI DELA ORAȘE

DIN COȚMAI (BUCOVINA)

La noi în nordul Bucovinei, serbările școlare de sfârșit de an au luat un avânt destul de mare, căci pe locurile aceste, ele nu au numai scopul de a răsplăti prin distracții pe elevii muncitori, ci prin ele se face o întinsă propagandă națională și în acelaș timp să constată progresul ce să face în învățarea limbei oficiale a statului.

Astfel în ziua de 29 Iunie a avut loc în sala liceului „Dimitrie Cantemir" serbarea de fiine de an a acestui liceu. In fața unei săli pline directorul liceului d. Leonida Bodnărescul, a făcut o dare de seamă asupra mersului liceului, scoțând în lumină progresul făcut în timp de patru ani de la înființarea lui, când și-a început activitatea cu un număr foarte restrâns de elevi.

D-sa face apoi o asemănare între timpurile acele, când părinții nu voiau să-și deie copii la acest liceu și astăzi când pentru cele patru clase sunt 240 elevi din care 110 interni. D-sa mai spune că elevii liceului sunt cea mai mare parte bucovineni, iar restul din Moldova și Basarabia.

Apoi d-sa își termină cuvântarea cu cuvintele: „Am credința că cu ajutorul bunului Dumnezeu, cu sprijinul onoratului minister și cu munca noastră a profesorilor, toate unite la un loc și îndreptate în aceaș direcție, pentru binele patriei în timpul celor opt ani de studiu, fiecare elev, indiferent de naționalitate sau confesiune, primind din isvorul culturei noastre românești, și trăind ca frații cu colegii lor români, se vor deprinde să studieze țara și națiunea aceasta primitoare, ba mai mult, o vor iubi-o ca pe propria lor țară!". Urmează apoi recitări și bucăți de muzică bucăți cari au fost executate de către corul liceului sub conducerea, d-lui Diaconovici.

La sfârșit se joacă piesa „Cuiul lui Pepelea", de Tudor Panfile, iar după terminarea piesei se distribue daruri elevilor merituoși.

După terminarea serbării, cei de față au admirat expoziția de desen lucrată de elevii liceului sub conducerea d-lui profesor Jitariu, expoziție compusă din peste 300 bucăți foarte bine reușite. V. Pavel

DIN TG.-NEAMȚ

După serbarea atât de reușită a elevilor școalei normale din Piatra N. a venit rândul liceenilor a se produce pe scena teatrului nostru.

Deși serbarea dată de elevii liceului „Petru Rareș" din Piatra N., nu a fost la înălțimea celei dintâi, a avut totuși însemnătatea ei, prin scopul atât de frumos al ei, acela de a mări fondul necesar ridicării unor monumente celor din scriitori cari au făcut fala județului Neamț: Vasile Conta și Ioan Creangă.

S'au ridicat monumente în toate orașele țării, ca și a județului nostru, tuturor oamenilor politici, mai mari sau mai mici, cari mai mult sau mai puțin au adus un serviciu țării și concetățenilor lor, dar pentru a ridică un bust sau o simplă cruce la mormântul unui poet sau filosof care a dus faima neamului până în cele mai depărtate țări ale lumei, se cere mai multă muncă și jertfă din partea celor cu inițiativa.

Dacă la cei dintâi statul, județul, comuna sau urmașii politici dau tot ajutorul bănesc de care e nevoie, la cei din urmă, inițiativa particulară rămâne singură și merge greu tocmai din cauza situației materiale a intelectualilor ce și-au propus a face ceva.

Deaceia inițiativa conducătorilor și elevilor liceului din Piatra N. merită toată lauda și dacă serbarea n'a avut succesul așteptat, vina se datorește tot lor, prin lipsa de organizare.

Și serbarea n'a avut succes deplin pentru motivul că n'a fost anunțată decât în dimineața zilei de 22 Iunie, adică chiar în ziua reprezentației, așa că majoritatea publicului n'a știut nimic, iar alții știau că este sara.

Programul destul de bogat și variat a făcut ca cei ce n'au putut luă parte să le pară rău.

D-l V. A. Gheorghiță, sculptor și profesor la gimnasiul local, a vorbit despre origina și copilăria lui Ion Creangă.

D-sa fiind din Pipirig, satul unde Creangă și-a petrecut o parte din copilărie și rudă cu marele povestitor ne-a povestit cu verva d-sale cunoscută multe părți din copilăria scriitorului.

Câteva coruri precum și solo de voce a d-rei Scutărescu din Piatra, acompaniată la piano de d. Alberto Cirillo compositor și maestru de muzică, au distrat plăcut publicul, ca și bucățile de muzică executate de orhestra liceului.

Serbarea s'a terminat cu piesa: „De prin sate" composiția a învățătorului Al. Pintilie din Humuleștii lui Creangă, o minunată comedie de biciuire a obiceiurilor străine ce încep a-și face loc prin sate ca portul caraghios de mahala, vorba pocită ș. a. precum și un minunat îndemn către școală și biserică dela care trebuie să așteptăm viața.

I. S. L.

Prietenii noștri. In toate orașele și târgușoarele din România vre msă avem prieteni. Acești prieteni grupați în jurul mișcării noastre culturale, vor trebui să ne scrie în foae: fapte bune, mișcarea culturală, artistică, economică și industrială din localitatea în care trăesc. Știri de asemenea natură în cât să intereseze intelectualii orașelor, muncitorii de prin ateliere și fabrici și lumea de la sate.

Prietenii ne vor trimite adresa lor, iar redacția noastră le va răspunde ce au de făcut.

NOU! NOU!

Ești stăpânul

tuturor legilor ascunse cari cârmuiesc destinul omenesc învățând:

HIPNOTISMUL și Stiința Sugestiunii de Prof. Ostt

După cele mai noi descoperiri. Curs teoretic și practic complect, pe înțelesul tuturor. Se expediază recomandat contra le 95 sau ramburs prin depozitărul exclusiv: S. Turcu, Petroșeni, (județul Hunedoara).

84—8—3

NOU! NOU!

RECLAMELE din „Cultura Poporului" au cel mai mare și mai desăvârșit succes!

41—11

ASTRA

Prima Fabrică Română de Vagoane și Motoare S. A.

DIRECȚIUNEA GENERALĂ:

BUCUREȘTI, Str. Lascar Catargiu 11

Telegrame: VAGONASTRA BUCUREȘTI.

Scrisori: CĂSUȚĂ POȘTALĂ 136, BUCUREȘTI.

Autobuse de pasageri pentru orașe și localități balneare. Preiecte de exploatare și de rentabilitate la cerere.

Camioane cu transmisiune prin cardan, sau lanțuri. Capacitate 3½ tone.

Automobile-cisterne pentru transportul de uleiuri, benzină, și petrol. Capacitatea 3550 litri.

Automobile cu pompă de incendiu pentru pompieri.

Automobile stropitoare pentru orașe, lărgimea de stropit 5 metri.

Strunguri de precizie pentru tăiarea de ghevinduri Withworth, milimetrice și modul. Distanță între vârfuri 1000, 1200, 1600 și 2500 mm.

Piese cu excentric cu cursă de 30 mm. presiune de 8 tone.

Grupuri electrogene de 3 5 Kw, 110 sau 220 Volți, putând alimenta 150 becuri de 25 lumini.

Motoare de benzină de 6, 14, 45, 60 și 90 HP.

Mașini de găurit de 15 mm. și 35 mm.

Produsele noastre se găsesc cu prețurile originale de fabrică la următoarele firme:

ARAD: Intreprindere de Mașini și Automobile, Str. Alexandri 6.
BRAȘOV: „Silvania" Intreprinderea Technică, Strada Spitalului 64.
CLUJ: Blaga Emil, Intreprinderea Technică, Piața Ștefan cel Mare 3.
LUGOJ: Schwäbische Zentralbank, Filiale Lugoj.
MEDIAȘ: Maschinenabteilung der S. S. Landwirtschaftsverein.
ORADEA-MARE: „Economia" S. A. Comerț și Indust., P. M. Viteazul
SĂTMAR: Frații Printz, Fabrică de Mașini și Turnătorie.
SIBIU: Maschinenabteilung der S. S. Landwirtschaftsverein.
SIGHIȘOARĂ: Maschinenabteilung der S. S. Landwirtschaftsverein.
TÂRGU-MUREȘ: Biró F., Ing. mech. cu dipl. Intreprinderea technică, Str. Ștefan Voda 1/a
TIMIȘOARA: Schwäbischer Landwirtschaftsverein.

Cu deplină garanție ca înainte de războiu — cele mai bune

CURELE DE TRANSMISIUNE

de următoarele specialități: Curele de piele pentru dinamuri, Compresoare și tot felul de piei pentru întrebuințare technică — livrează

FRAȚII RENNER & COMP, SOCIETATE ANONIMĂ C L U J.

18—21

Cea mai mare întreprindere pentru export și import de

MOTOARE

întrebuințate și nouă, de puteri pentru motorină benzină, gaz natural și gaz metan. Motor Diesel orizontal și vertical.

Construcțiuni de mori și diferite mașine pentru mori.

Consiliu și expertise de inginer gratuit!

Mașine cu vapor semistabile.

Mașine de treerat în condițiuni de plată favorabile.

Oferte, prospecte se trimit imediat.

Inginer TEODOR HOFFMANN
CLUJ, Str. Regina Maria 38.

54—12

ESTE RECUNOSCUT DE TOȚI CĂ,

LIQUERUL BOGSZA

ESTE CEL MAI BUN, MAI VERITABIL ȘI NEINTRECUT!

Specialitățile fabricei de bere CZELL din Cluj

'Hercules'

Bere nutritoare, specialitatea brună din malt dublu — și

'Monoștor'

Bere deschisă — mult apreciate.

14—25

din cauza calităților lor neîntrecute s'au dovedit ca marca cea mai superioară. Se capătă pretutindeni.

Societate Anonimă

Rudolf Mosse

de Editură, Librărie și Publicitate

BUCUREȘTI
Bulevardul Academiei Nr. 4. Telefon 64-44
Director: ION BRANIȘTEANU

Centrala pentru Transilvania:
CLUJ, STRADA REGINA MARIA 37
Telefon 4-13

AGENȚIE DE PUBLICITATE:

Primește orice anunciuri sau publicațiuni pentru toate ziarele din țară și străinătate. Reprezentanțe proprii în toate orașele mari din Europa și America. Primește afișe și placarde pentru București și orașele principale din țară. Reclame luminoase pentru București și Cluj. Reclame în Teatre și Cinematografe, concesiunea programelor, proecte de reclame artistice.

Redacția și Administrația:

ANUARULUI ROMÂNIEI

Lucrarea cea mai vastă, mai serioasă din acest gen. Va cuprinde toate adresele exacte, riguros controlate ale firmelor comerciale, ale intreprindelor industriale, financiare, proprietarilor agricoli, meseriilor, apoi profesiuni libere, advocați, medici, ingineri, arhitecți, etc, din toate orașele și comunele României-Mari. Va apare la începutul anului 1925. Se primesc de pe acum anunciuri, lămuriri, rectificări de adrese. — Reprezentanța tuturor Anuarelor din lume. Se dă tot felul de informațiuni la

Centrala pentru Transilvania: Cluj, Strada Regina Maria Nr. 37

Tiparul tipografiei „Viața" Cluj, Strada Regina Maria 36.